

III. évfolyam

2005. 5. szám

Megjelenik

kéthavonta

345 Ft

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Jézus alázatos szolgája

Egy krisztusi arc

Balog Zoltán

Bíró Ildikó

Dr. Toldy-Schedel Emil

Józsa Judit

A hit és kultúra párbeszéde
az ökumené jegyében

Krónikásének a szeretetről

Dévai Nagy Kamilla
hitvallása

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2005-BEN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜLI
240.000 - 304.000,- Ft+ÁFA/m² áron**

Szugló u. 93-95.

Budapest XIV. kerület	
Szugló u. 91. tervezett átadási határidő: 2005.11.30	62, 68, 79 m ²
Szugló u. 93-95. tervezett átadási határidő: 2006.01.31	43, 50, 68, 70, 75, 90 m ²
Ilosvai u. 7-9. tervezett átadási határidő: 2006.03.30	36, 55, 67 m ²
Paskál u. 16. tervezett átadási határidő: 2006.12.31	37, 68, 80, 110 m ²
Kalocsai u. 51. azonnali beköltözhető!	35 m ² -es lakás
Lőcsei u. 20/b. azonnali beköltözhető!	36 m ² -es iroda
Budapest XIII. kerület	
Rokolya u. 22. tervezett átadási határidő: 2006.11.30	43, 48, 54, 85 m ²

Ilosvai u. 7-9.

**A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!
Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!
Érdeklődni lehet:**

IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

BETEGÁPOLÁST,

lelkészi, egészségügyi stb.
referenciákkal képzett kollégánk vállalnak kedvező óradíjakkal (igényre házzelvezetéssel, bentlakással, részmunkaidőben is).

MICIMACKÓ **JOBBANSEGIŐK**

06-20-311-2363
06-1-413-1536
Ügyintézésünk díjmentes.

HOTEL VERITAS

MEGNYITTA KAPUIT BUDAPEST LEGÜJABB SZALLODAJA
A VÁROSKÖZPONTTÓL 10 PERC SÉTÁRA, BEVEZETŐ ARANKAL!
PROBLEMA KI ÖN IS, NEM FOG CSAJÓDNI!

A Hotel Veritas, egy lélegző, bogártól mentes, kényelmi, költségtakaró, környezetkímélő és kényelmes szálloda. 49 szobát tartalmaz, valamint 2 konferenciatermet. A 90 fős étterem és a 100 fős konferenciaterem, melyek az idővel fejlődő, csinos szálloda minden szolgáltatásának megvalósítása az alap. Főleg a konferenciák, Dohoz Állás megbeszélés és szemináriumok ideális helye. A ház garázssal, saját parkolóval rendelkezik, melyek kényelmesebb és költségtakaró utazást igényel.

A hotel azonnal is megközelíthető a közúti közlekedéssel, a Földközi-tengerrel szembe fordított, a Népszínház és a Magyar Nemzeti Színház közelében, valamint a 20-as és 77-es troliszállománál is elérhető.

A szálloda általános és speciális igények kielégítésére a Budapesti Színháztársulat, a Népszínház és a Magyar Nemzeti Színház, a Budapesti Városliget, valamint a helyettesítő és a repülőteret is megközelíti a közlekedés.

Budapest XIV. ker., Margitkövi út 41.
Tel.: 379-0930, 379-0945
Mobil: (06-20) 834-8941
Fax: 383-4738
E-mail: www.veritas.hu
E-mail: book@veritas.hu

A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház lelkigyakorlati 2005

November 11-13. - Házasságoknak

November 11-13. - Nőknek

November 18-20. - Polgári Körök tagjai számára

November 25-27. - Idegenvezetőknek, utaztatással foglalkozóknak

November 20-23. - Papoknak, szerzeteseknek

December 1-3. - Lelkiveztető mélyítő

December 9-11. - Adventi lelkigyakorlat

Jelentkezés: a Mater Salvatoris

Lelkigyakorlatos Házban 2100 Gödöllő

Máriabesnyő, Kapucinusok tere 3.

Telefonon: 28/420-176, 28/510-740,

Faxon (üzenetrögzítő): 28/510-742,

E-mailen: matersal@invitel.hu

www.matersalvatoris.hu

Kedves olvasóink!

Honlapunkon – www.szenteskereszt.hu – elindítottuk a Keresztjeink nevű fotóalbumot, ahol a Kárpát-medence keresztjeit szeretnénk bemutatni egy-két fotóval pár sor erejéig. Ehhez kérnénk az önök segítségét is, hogy az otthonuk közelében, az útjaik során és egyéb helyeken látott keresztjeiről küldjenek nekünk fotókat megjelölve a pontos helyet. Ezenkívül, ha szerepel rajta leírás, hogy ki, és mikor, milyen céllal készítette, készült, akkor azt is írják meg. A képeket és leírásokat kizárólag e-mailben: szenteskereszt@szenteskereszt.hu juttathatja el hozzánk. A meg nem rendelt, postai úton küldött képeket, leveleket nem áll módunkban visszaküldeni. Várjuk a szebbnél szebb fotókat!

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos Király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Lapigazgató:

Horváth János

Főszerkesztő:

Kuruczleky Iлона

Internet elérés:

<http://www.szentkereszt.hu>

e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes:

Papp Nóra

Címlapfotó: **Németh Andrea**

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Bayer Emil, Gréczi László,
Fajkus Mária, Frigyesy Ágnes, dr. Kis Boáz,
dr. Kovács János, Kovács Mária, Kubányi
Andrea, Németh Andrea, Pálffy Mária,
Rácz Kristóf László, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, dr. Udvarhelyi Olivér

A lapot kiadja:

Veritas Invest Rt.

1142 Budapest,

Erzsébet királyné útja 86.

Tel: 383-0983, fax: 383-0984

e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága
1008. Budapest Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán,
kézbesítőknél,

e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu

faxon: 303-3440

További információ: 06 80/444-444

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)

1008. Budapest Orczy tér 1.

levélcím: HELIR 1900 Budapest

Fax: 303-34-40

Terjeszti:

HIRKER Rt. (Budapesten)

Lapker Rt. (vidéken)

ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.

Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban

(2Kor5,7)

Kedves Olvasó!

A magazin előző számában Isten akaratáról írtam pár mondatot. Szeretném ezt a témát továbbvinni. „Az Úr vezérelt engem ez útban...” – olvashatjuk az Ószövetségben. (1.Móz.24, 27) Mit is akar ez jelenteni. A megszentelt élet azt jelenti, hogy Isten gyermekévé tett minket, és a gyermek életének természetes vonása az engedelmesség. Szellemi életünkben az ösztönösen megérezett belső zavar a Szentlélek intése, ha rossz úton járunk. Amikor Isten megdorgál, abban a pillanatban álljunk meg, nyissuk meg elménket, szívünket, hogy megértsük, mit akar Isten tőlünk. Mindannyian

képesek vagyunk meglátni Isten tervét a rendkívüli dolgokban, de ahhoz, hogy minden kis részletkérdésben meglássuk Őt, már rendszeres imára és gondosabb szellemi képzettségre van szükség. Soha ne gondoljunk arra, hogy a véletlennek nevezett esemény nem Isten rendelése. Legyünk készen, hogy mindenben felismerjük Isten rendeléseit, és őrizkedjünk attól, hogy a saját meggyőződésünkhöz való ragaszkodásunkat bálványá tegyük, ahelyett, hogy Istennek rendelnénk alá magunkat. Ha megszentelt életet akarunk élni, mindig újra fel kell fedeznünk az isteni gondolkodást. Könnyebb fanatikusnak lenni, mint hívőnek, maradni, mert sokaknak megalázó az Isten iránti hűség – főleg a lelkiileg gőgösek számára. Tegyük napi gyakorlattá az Úr akaratának megismerését életünkben, hogy Istennek tetsző életet éljünk.

Szívélyes üdvözléssel:

Kuruczleky Iлона
főszerkesztő-lapalapító

Tartalom

Krisztus mai tanúja: Edith Stein.....4.old.
Reformáció napja, Mindenszentek ünnepe,
Halottak napja és Advent.....5.old.
Dévai Nagy Kamilla.....6-7.old.
Hit és kultúra párbeszéde az ökumené
jegyében.....8-9.old.
Magyar kegyhelyek 5. rész.....9.old.
Mozgósítsuk magunkban a jóra való
hajlamot.....10.old.

6-7. old.

11. old.

Hálaadás Kunszentmiklóson.....11.old.
A szeretet szolgálatában.....12.old.
Boldog Károly királyra emlékeztek
a Felvidéken13.old.
Magyar búcsújárók ünnepe Barkán.....13.old.
A zalaegerszegi Mindszenty József
Általános Iskola és Gimnázium.....14-15.old.
Eurojam 2005.16-17.old.
Magyar kegyhelyek 6.....17.old.
Egy krisztusi arc.....18-19.old.

Poszter.....20-21.old.
Ékszerdoboz a lakótelep árnyékában.....22.old.
Életünk szentmiséje.....23.old.
Hetven éves az Evangélikus Élet országos
hetilap.....24.old.
Száz éves a Fasori evangélikus templom.....25.old.
Új, határokon átívelő szervezet.....25.old.
Baziliták.....26.old.
Találkozók, Találkozások.....27.old.
Jézus alázatos szolgája.....28-29.old.

16-17 old.

28-29. old.

Magyar reformátusok
Párizsban.....30.old.
Kettős könyvbemutató a budai Várban.....31.old.
Református zsinat.....31.old.
A szent tanító és tanítványa.....32.old.
A vatikáni Magyarok Nagyasszonya kápolna...33.old.
A terrakotta szobrászat nagyasszonya.....34-36.old.
Egy érdekes szobor üzenete.....37.old.
Képriportok.....39.old.

Krisztus mai tanúja

Edith Stein

Edith Stein 1891. október 12-én született Breslauban, mélyen hívő család tizenegyedik gyermekeként. Ősei Posenből és Felső-Sziléziából származtak. Valamennyi derék üzletember volt. Sokgyermekes családjukat átjárta a zsoldárok lelkülete, Izrael Istenének dicsérete az imádság és az ünnepek liturgiájában. A vallásos élet csúcspontját az újév, a húsvét és a kiengesztelődés őszi ünnepe jelentette. Az édesanya volt a család összetartó ereje. A gyermekek szüleiktől tanulták meg a szegények szeretetét és a bibliai szokások teljesítését. Edith higanymozgékonyaságú volt, de hétéves korában hirtelen megváltozott. Befelé forduló lett. Jézusról semmit sem hallott. Istent csak anyja szeretetén keresztül tapasztalja meg, de ez az istenismeret nem űzi el belső világa árnyait. Így rá van utalva arra, hogy önmaga formálja értelmét. „Már korán elértem azt az önuralmat, amellyel szinte minden küzdelem nélkül megőrizhettem egyenletes nyugalمامat” – írja erről az időről. A testvérek szerint: „Edith a hétpecsétes könyv.”

Szeret iskolába járni, ahol mindig osztályelső. Annál meglepőbb volt, hogy tizenhárom éves korában kijelenti, nem tanul tovább. Gyermekei zsidó hite is összeomlott. Nyolc hónapig Hamburgban él, Elza nővérénél. Segít a háztartási munkákban és megerősödik. Édesanyjával hazamegy, újra szorgalmasan tanul. A gyermeki hit helyét elfoglalja az igazság keresése.

Húsz éves, amikor kiváló eredménnyel leérettségizik. Ekkor már szilárd jellemű, kész ember, aki tudja, mit akar, és azt véghez is viszi. Előbb germanisztikát, történelmet és lélektanul. A breslaui egyetem pozitívista légkörében elveszíti gyermekkorra hitét. Boldogtalan, szüntelenül az IGAZSÁGOT keresi. Göttingenben E. Husserlnél filozófiát tanul. Husserl baráti körében ismeri meg a kereszténységet. 1917-ben a fronton elesik egyetemi kollégája, Adolf Reinach. Edith megdöbbenve látja, hogy a fiatal özvegy nem omlik össze a csapás alatt. A Kereszt titokzatos erejével legyőzi szenvedését. „Ebben a pillanatban hitetlenségem megtört, felragyogott előttem Krisztus” a „Kereszt misztériumában” – írja Edith. 1921 nyarárt egy barátnőjénél tölti, itt akad kezébe Avilai Nagy Szent Teréz önéletrajza, aki szintén zsidó ősöktől származik.

Edith nyolcéves korában (balról nővérével Ernával)

Önkéntes ápolónő az I. világháború idején (1915.)

Szerzetesi beöltözése a kölni kármelbe. 1934. IV. 15.

Edith Stein a speyeri Szent Magdolna Intézet tanárnője.

Auschwitz, 1942. VIII. 9-én vértanúságot szenvedett.

Amikor Edith a könyvet elolvasta, így summázta: „Ez az igazság!” Az ismert filozófusnő 1922-ben megkeresztelkedik, majd 1933-ban belép a kölni kármelita kolostorba. Rendje 1938-ban a hollandiai Echt kolostorába helyezi át, hogy megmentse az üldözéstől. Az SS a megkeresztelt zsidókat is deportálja. Így hurcolták el Teréz Benedikta nővért előbb az avwesterborki elosztóba, majd az auschwitzi megsemmisítő táborba. Sorsát nagy nyugalommal és bátorsággal vállalta, társait segítette és vigasztalta. Letartóztatása után egy héttel, augusztus 9-én tereltek a gázkamrába társaival együtt, 1942-ben.

II. János Pál pápa 1987. május 1-én Kölnben boldoggá avatta. A boldoggá avatás szövege: „Boldoggá nyilvánítom Edith Steint, a keresztről nevezett Teréz Benedikta nővért, Isten igaz imádóját – lélekben és igazságban. Legyen tehát boldog! Ámen”

Szentté avatása: 1998. október 11-én volt, szintén II. János Pál által. Megölték, de el nem pusztíthaták! Pillantsunk bele Edith lelkivilágába. Milyen is volt belülről? Olyan, aki az igent igennek, a nemet pedig nemnek tartotta. Női ideálja a Boldogságos Szűzanya. Így vall róla: „Amint Krisztus a hívők tekintetét a mennyei Atyára irányítja, Mária az emberek szívét Fia felé fordítja. Mária ragyog fel legtisztábban a lelki, az önzetlen, jóságos anyaság. Mária isteni Fiának tett odaadó és áldozatos szolgálata legyen a házastársaknak szeretetben és gyermekeik gondozásában példakép.”

...,Figyeljük meg az Istenanyát, aki mint

társ is csöndes, határtalan bizalommal teljes és hallgatagon tud engedelmeskedni. Hűséges és kitartó a szenvedésben, mindenben aláveti magát Isten akaratának, aki Józsefet emberi védelmezőjének és a család látható fejének szánta.”

...,A nő sikere attól függ, hogy mennyire követi Máriát az alázatos odaadásban. Mária kivezeti a nőt testi rabságából és magához emeli a lelki anyaság világába. Ez a lelki anyaság mindenekelőtt a rábízottak örök üdvét szolgálja. Ehhez belső rendezettség és kiegyensúlyozottság kell.”

...,Mária tapintatosan és csendben visszavonul Fia mögé, soha sem tör előre, de készen áll az áldozatkész engedelmessegre. A nőnek állandóan Mária-ra kell tekintenie!”

...,Mária nemcsak példakép, hanem Krisztus misztikus testének, az egyháznak a szíve. Mária nem képviselheti az Urat, hanem őt kíséri. Mária anyai szeretete a Fővel együtt, az egyház egész misztikus testét átfogja.” Edith magával ragadta az embereket, mert szavait lelkülete és tettei hitelessé tették, ezek máriás lelkiségét sugározták.

A Krisztusi jegyességről így elmélkedik: „Az a nő, aki önként választja a szüzességet, Máriához hasonlóan kilép a természeti rendből, és az Úr oldalára áll. Egyedül arra törekszik, hogy Isten akaratát teljesítse és kitartson Krisztus mellett a kereszthalálig. Így az igazi szerzetesnő élete helyettesítő kiengesztelés és gyógyító szeretet a világért. Máriával ‘sponsa Christi’ – ‘Krisztus jegyese’, az egyház szíve lesz, aki életet ad a többi tagjának. Mária isteni Fiának életét ajándékozta az egyháznak, és mint kegyelemmel teljes Krisztust adja a világnak.”

..., Mária szült minket a kegyelmi életre és ebbe az istenanyaságába beleadta teljes létét, testét és lelkét. Így létesült közte és közöttünk egy bensőséges kapcsolat. Ő szeret, ismer minket, és arra törekszik, hogy közülünk mindenki azzá legyen, amivé lennie kell.”

...,A nőnek Máriához illő feladata: az erős, tiszta, szolgáló szeretet.” Fogadjuk meg és kövessük Teréz Benedikta nővér tanácsait!

PÁLFFY MÁRIA

Reformáció napja, Mindenszentek ünnepe, Halottak napja és Advent

Ismét ősz van. Hullanak az utolsó, sárga levelek, és láthatatlan kezek már szabják a fázós természet téli köntösét. Elmúlt időkre, égiekre és földiekre, szeretteinkre emlékezünk.

A Reformáció napján Luther és Kálvin vívódásaira, egy elindult folyamat kiváltó okaira, a gályarabokra, hős hitvallókra, lelkészekre emlékezünk. A náciizmus és a kommunizmus áldozataira is. Hitükért, hitvallásukért, magyarságukért – más, keresztény rabtársaikkal egyetemben – sok evangélikus, református lelkipásztort gyötörtek, kínoztak, ítétek halálra. Hajtsunk fejet előttük, mint azt a csodálatra és tiszteletre valóban méltó János Pál pápa is tette, aki kezet tudott nyújtani zsidó, mohamedán és más testvéreinek is. Ő a keresztény összefogás és az ökumenikus cselekvés igazi apostola volt. Nem akarok ünneprontó lenni, de ez a folyamat ma még akadozik és sokszor csak eseti külsőségekben nyilatkozik meg, holott a hívők vágnak az igazi, nagy kézfogásra, amely a világ dolgait nézve egyre sürgetőbb.

Nem vagyok hittudós, csak egy gyarló, keresztény hitvalló, de azt tudom – s remélem, még a tájékozatlanabbak is tudják –, hogy az élenjárókon, példás életúteken, kiemelkedőkön s így szentté avatottakon túl mindazok, akik Isten ítélete szerint erre méltók és befogadottak az Ő országába, szentek. És sok-sok, ártatlanul meghalt gyermek is az, az **Aprószenetek**. Kulcsoljuk imára kezeinket és adjunk hálát azért, hogy a Mindenható szeretete, kegyelmező volta hihetetlenül nagy ajándék, és emberi ésszel talán fel sem mérhető. Az ünnep nem csak az emlékezés napja: lehet az elhatározás, az újrakezdés napja is, mert hívőből mindannyian válhatunk igaz, cselekvő hitvallóvá! Isten sza-

bad akaratot adott számunkra. Ezzel sokan nem elhanyagolható mértékben élnek vissza. A mi akaratunk legyen igaz, szívós, szent akarat...

Halottak napján Szeretteinkre ne csak formálisan, külsőségekben emlékezzünk. Őleljük át Őket gondolatban, s legyen ez a nap is egy nagy összefogás vágyának napja. És nem holnaptól, mert aki kényelmes és halaszt, az mulaszt. Ne feledjük: egyszer mindannyiunknak számat kell adnunk életünkről. És nincs kivétel sem a szegény, sem a gazdag, sem az esendő ember számára, de a megátalkodott gonosz számára sem...

És reánk köszönt az **ádventi időszak**, a várakozás sejtelmes, sokat ígérő, boldog időszak. Adventus Regnum Tuum – jöjjön el a Te Országod – imádkozzuk mi keresztények nap, mint nap, valamennyi zsidó, mohamedán és más testvérünkre is gondolva.

E hetek külsőségei, hagyományai is kedvesek. Előkerül a koszorú, gyertyákat gyújtunk s egyre többet gondolunk szeretteink megajándékozására, járjuk a boltokat, vásárolunk és sokan fájó aggodalommal nézik elnyűtt pénztárcájuk soványságát. És a gyermekek... Ők is egyre többet gondolnak a várt és vágyott – néha meg sem érkező – ajándékokra.

Az ünnepi hetek azonban nem csak külsőségekkel bírnak. Jó alkalmat szolgáltatnak arra, hogy végiggondoljuk e napok csodálatos lényegét: a Megváltó születésére való várakozást. De szabad, csendes perceinkben foglalkozhatunk múltunkkal, jelenünkkel s jö-

vönkkel is. Számat vehetünk: miben hibázunk, mit kellene máshogyan csinálnunk, tudunk-e másokért is tenni jó szóval, tanáccsal, cselekedettel, példamutatással. Vajon tudunk-e gyűlölet nélkül élni ebben az álságos, gyűlölettől terhes világban. Tudunk-e Istennel, és tudjuk-e kérni az örökké közvetítő Szent Lelket kérni arra, hogy közvetítse az Úr felé a mi földi, gyarló, alázatos dadogásunkat. Hát igen! És tudunk-e valóban és tartósan alázattal élni, ha kell, lemondani és szeretetet gyakorolni...

Isten szabad akaratot adott az emberiségnek és mi hogyan, hányszor élünk vissza vele. Mennyei Atyánk egykoron Szent, Egyszülött Fiát küldte le a Földre érettünk, s most e szent pillanat bekövetkeztére emlékezünk, ezt naponta ünnepeljük. De gondolunk-e arra, hogy ezt a Jézust naponta hányszor, hányan csúfolják meg világszerte álszent politikusok, csak a profitot hajhászó dúsgazdagok, a maffiák vezetői és vazallusai, az alvilág bárói és fullajtárjai, de mi, egyszerű, gyarló emberek is.

Ezért legalább mi, hívő és hitvalló keresztények igyekezzünk a tőlünk elvárható mértékig cselekedni szabad akaratunkkal, e szent akaratral. Cselekedni és imádkozni – szüntelenül.

Ősz van, a természet készül téli álmára. De sok ünnep után eljön a tavasz és vele együtt a Feltámadás szent ünnepe is!

BAYER EMIL

Dévai Nagy Kamilla

Nehezen, többszöri telefonálás után sikerült csak összehozni a beszélgetést Dévai Nagy Kamilla énekesnővel. Nyara mozgalmasan telt tanítványaival alkotótáborokban, és családjával Balatonrendesen. Az új tanévben este tíz óráig is foglalkozik növendékeivel. Be kell vallanom fél órát késtem, először a magnó sem működött, és ropant ideges voltam, mert tudtam szűkös az időnk. De Ő kedvesen nyugtatott, hogy minden rendben lesz. Utoljára Bimbó úti lakásán találkoztam Vele, most meg Békásmegyeren panelházak szorításában egy kétszintes vas, beton és üveg összeállítású épületben, az iskolájában fogadott. Ez egyúttal az ő otthona is.

Hogy történt ez a változás? – kérdeztem.

Egy autóbaleset következtében 1996 január 22-én, két napig az Úr vendége voltam. Nem én vezettem, az anyósülésben ültem, ez nagyon fontos, mert én kétmillió kilométer megtétele után sem okoztam balesetet. A fiatalember, aki vezetett elaludt, és nagy sebességgel egy jégfolton megcsúszott az autó. Átrepültünk az út túloldalára, és mivel a fék helyett a gázpedálra lépett, hét méteres

Krónikásének a szeretetről

Mind az öt földrészen énekeltem, most már ne az én személyem legyen fontos, inkább mint egy katalizátor működjek az Úr kezében. Valószínűleg azt akarja, hogy amit megtanított és megtapasztaltatott velem, azt adjam át tiszta szívvel a fiataloknak, azoknak, akik a csendes dalokat szeretik.

szakadékba zuhantunk. Két napig kómában voltam, és úgy nézett ki, a kerekés tolószékig se jutok el, mert nyaktól lefele megbénultam. Olyan megrázkódtatás volt, mint családomnak, mint saját magamnak, hogy meg akartam halni. Lelkierőt sem tudtak belém verni, pedig már akkor több csodára felfigyelhettem volna.

Az egyik csoda az volt, hogy az autóban minden elektromos vezeték összeért, és mégsem robbant fel. A másik csoda, hogy a jó Isten engem kómába ejtett, és ezt a rettenetet, ezt a halálos forgást, nem kellett végignéznem, nem lettem fóbias, és nem félek autóba ülni. Az összetört autóban még a papírpénz is szétszakadt, ez is in-

tő jel volt, hogy ne a pénzre figyeljek, mert az élet a legfontosabb kincs. A hármas számú, fantasztikus csoda az volt, hogy a hátsó ülésen bekötetlenül, puha tokban ott volt a gitárom, akit harminc valahány éve minden előadásomon ölelek a karomban, aki a saját testem meghosszabbítása. Nem véletlenül használom az, aki névmást, mert számomra ő élő személy, lelke van. Egy hónap után kiderült, hogy a szerencsétlen gitár két napig „dekkolt” a jéghideg szántóföldön, de egy karcolás sem esett rajta, húrjai épen maradtak, az autóröncs sem volt kifosztva, mert a fák között nem látszódott. A mínusz húsz fokból behozták a hangszeret a szanatóriumi melegre, ez közel ötven fok hő különbség, és a gitárom nem volt elhangolódva! Máskor egy-két fok különbségnél is elhangolódik, a fizika törvényeivel ez megmagyarázhatatlan csoda! Igazi jel volt nekem, hogy szedjem össze magam, mert a gitárom kristálytisztá csengő hangon, épen megvárt. Ekkor írtam „Versvígasz” címmel egy 87 oldalas verseskötetet, aki elolvassa, azt hiszem tényleg vigasztalódást kap. Már a negyedik kiadást éri meg. Tehát ültem a fehér szobában és gon-

Kamilla és a határon túli krónikásai

dolgoztam. Mind az öt földrészen énekeltem, most már ne az én személyem legyen fontos, inkább mint egy katalizátor működjek az Úr kezében. Valószínűleg azt akarja, hogy amit megtanított és megtapasztaltatott velem, azt adjam át tiszta szívvel a fiataloknak, azoknak, akik a csendes dalokat szeretik. Ezért nem értem meg tragédiaként, amikor a 120 négyzetméteres emléktárggyal gyönyörűen berendezett rózsadombi lakástól meg kellett válnom, mert a srácoknak lett belőle enivalójuk.

„Adni-adni népek Krisztusának, ennek a picinyke széttiport hazának” ezt írom a „Kárpátok sóhaja”, című versemben, amit évnytóra írtam a gyerekeknek, megfogalmaztam, mit várok tőlük. Nyissák meg szívüket lelküket, adjanak a rászorulóknak, ha pénzük nincs, egy mosolyt, igaz simogatást, őszinte érdeklődést.

Kapott segítséget?

Igen ezúton is köszönetet mondok a III. kerület Önkormányzatának, különösen Tarlós István polgármester úrnak és testületének, aki megszavazta, hogy a Krónikás Zenede ide jöhessen, és megkaptuk ezt a régi iskolát. Ott honunk lett, hiszen itt is lakunk, de az évek múlnak és az épület állaga romlik. Nagyon nehéz körülmények között vagyunk, behorpadt a tető, ereszi át a vizet még két emeleten keresztül is ázunk. Eső után másznak fel a diákok, és leseprik az ottrekedt csapadékot. Nagyon fontos volt, hogy legyen pénzmagom, erre szolgált a lakásom, mert a tanárokat is önerőből fizetjük. Sehonnan sem kapok hivatalos állami támogatást. Kértem a minisztériumoktól, gyönyörű leveleket kapok, elismerik, hogy jó ez az iskola, de mások szerint sokkal fontosabb dolgokra kell a pénz. Legutóbb Göncz Kingától kaptam levelet, melyben áldást kér munkámra, de anyagilag nem tudnak segíteni. Szerintem az anyagiaknál is fontosabb, hogy a lelkeket karbantartsuk, amely az énekes gitáros művészképzéssel jól működik. Sokan könnyeznek az előadásainkon.

Mikor alakult meg ez az iskola?

Kilenc évvel ezelőtt október 16-án indultunk tizennégy diák-

Kamilla és a határon túli krónikásai

Kamilla és erdélyi krónikásai

Dévai Balázs színész fivával (balról) és Dévai Bálint kisebbik fiával

Dévai Dániel Ábel unkával, Bálint kislfiával

es igazai ferjével, gyerekei apjával

Kamilla és erdélyi krónikásai

kal, most nyolcvanötven vagyunk, hatvanan lakunk itt a kollégiumban. Amikor az iskolát megnyitottam kiderült, hogy igen sokan vannak azok a fiatalok, akik a szelíd vallásos dalokat, megzenésített verseket, régi históriás énekeket, történelmi dalokat szeretik. Elsősorban az a feladatunk, hogy a környező országokban, a kisebbségi sorsban megfáradt lelkeket

kicsit megvigasztaljuk. Lehet tovább élni hittel, és a kicsi dolgok is örülni kell, mert a nagy dolgok nem jönnek egyszerűen. Műsorainkkal reményt és vigaszt viszünk a kárpát medence legkisebb zugába is.

Milyen műsorokkal lépnek fel?

Templomba való a „Krónikás-ének a Szeretetről” és vallási összeállítás a „Hívj és vezess!” Tör-

ténelmi műsor a „Magyarok fénye”. József Attila emlékére ebben az évben sok műsorra kértek fel, amelyben istenes verseit adjuk elő, tündöző, elmélkedő költő bontakozik ki, egészen más, mint amilyen kép az emberekben él róla. Büszke vagyok, hogy számítnak ránk, és minden évben tarthatunk előadásokat a Mátyás templomban és a Szent István Bazilikában. Mi is rászorulunk a segítségre, de ha valaki bajba kerül, szívbéli kötelességünk, hogy megmozduljunk érte, most az erdélyi árvízkárosultakért lépünk fel, sok-sok koncerten.

Kamilla ekkor naptárához nyúlt, és kérdeznem sem kellett, sorolta az őszi programok helyszíneit. Székesfehérvár, Várpalota, Kaposvár, Pákozd, Pilisvörösvár, Tápé, Budakeszi, Szeged, Tisztház és Idősek otthona a III. kerületben. Nagy nemzeti ünnepeken, mint Október 23. Március 15., és Karácsonykor szinte szétszednek – folytatta – boldogan megyünk, hogy szolgáljunk. Talán lesz követőnk, és többen megértik, nem a pénz boldogít, hanem a lelkeknek kell gyógyírt adni. A pozitív kisugárzást, a sok-sok sugarat az emberek továbbadják. Jobb, ha az ember adhat! Meg kell tanulni adni! Az állandó létbizonytalanságból, az iskoláért való aggodalom miatt, súlyos cukorbeteg lettem, de így is heti 75 órát tanítok. A hangom sem reked be, Isten vigyáz reám! Tudom, hogy szeret, hisz a nehézségek mellett örömeiket is bőven juttat, 91 éves lesz drága Édesapám, percekben belül megszületik második unokám, áprilisban érkezik a harmadik, s mindkét fiam és menyem nagyszerű emberke.

Végezetül Dévai Nagy Kamilla énekesnő egyik verséből részlet: *Mentem házról-házra, országról-országra, Mindig gyógyírt vinni, mások bánatára. Megyek még ezután is, égből jött feladat, Összamszét köztetek, egész önmagamat.*

Elérhetőség: Krónikás Zenede Tel: +36-1-454-7163, 64, 65 Fax: +36-1-454-7162 e-mail: devainagykamilla@freemail.hu

NÉMETH ANDREA

Hit és kultúra párbeszéde az ökumené jegyében

Őszinte beszélgetés hitről és kultúráról
Bíró Ildikóval

Bíró Ildikó kedvenc időöltése szabadidejében az ikonok másolása, amelyekből már kiállítás is volt. De szívesen énekel csángó dalokat is.

Arra kérem Bíró Ildikót, a Polgárok Háza programigazgatóját, hogy beszéljen önmagáról és a Budakeszi Romkert Teátrumról a magazin olvasóinak.

Fiatalon színházi sűgóként és rendezőasszisztensként dolgoztam hosszú évekig. A diplomám megszerzése után népművelőként kezdtem dolgozni tele lelkesedéssel tetterővel amit az adott helyen nem fogadtak szívesen. Így hát eljöttem onnan. 2002-ben munkahely nélkül, de nem munka nélkül voltam, amikor megalakítottam egy polgári kört, és bejelentettem a Demokrácia Központban a nevemet. Ezt sokan megtették, de sokan voltak olyanok is, akik nem merték megtenni. Bizalommal és félelemmel teli időszak volt. A közösségért való tenniakarás, a barátságok születésének, összehangolódásának és valami soha addig nem ismert elragadtatott lelkiállapotnak a korszaka.

Innentől indult el pályád a programigazgatói ki-nevezésed felé.

Természetesen nem volt ez ilyen magától értetődő. Sokat kellett dolgozni, áldozatot hozni, amit nem is éreztem áldozatnak, cselekedni valami hasznosat az emberekért, és önmagáért való jutalomként megélni hogy megtehetem. Igen, olyan érzés fogott el, mintha egyszer csak a tenyerébe vett volna Valaki.

Azelőtt küzdelmek és fájdalmak között élttem, mint a legtöbb ember. A jó és szép célokat, amiket magam elé tűztem nem sikerült elérni. Van családom, két szép fiam született, ma már felnőttek. De öt gyermeket kellett megszülnöm ahhoz hogy ők legyenek nekem. A munka sok örömet adott, tettem ami a dologom volt. de a siker mindig elment mellettem. Siker? Nem jó szó. Inkább valami olyasmire gondolok hogy az a jó érzés, hogy valami fontosat, mások számára is hasznosat hozol létre.

De 2003 őszétől egy csapásra megváltozott az életem. Fesztiválok, rendezvények nagy műsoros bálók szervezése után részt vettem az

első polgári körös konferencián. Az ott elhangzott beszédem alapján Orbán Viktor közvetlen munkatársává választott. Megbecsülése szerintem rajtam keresztül a polgári köröknek is szólt. Erre fél évvel kaptam meg a feladatomat a Polgárok Házában is. Így kissé közelebb kerülve elmondhatom, hogy soha nem kellett csalódnom abban az emberben, akit oly sokan tisztelnek, és oly sokan bántanak ebben az országban. Furcsa érzés volt megélni az életben ezt a nagy változást. De nem felejtettem el honnan jöttem. Bármi jöjjön is ezután, ezt nem veheti el tőlem senki.

Ugorjunk vissza a gyerekkorra. Vallásos családban nőttél fel?

Nem, nem nevelkedtem vallásos szellemenben. De a nagyszüleim hívő emberek voltak. Az ötvenes-hatvanas években voltam kigyerek. Ez sok mindent megmagyaráz.

Úgy tudom, hogy gyakorló református vagy.

Tisztelem azokat, akik viszonylag frissen megélt hitüket őszintén tudják közvetíteni mások felé, akár nyilvánosság előtt is, mert ezzel bátorítást adnak nekik. De van olyan is, aki lépten-nyomon dicsekedni szokott azzal, hogy új megtérő. Látványosan böjtöl, kezét összekulcsolja, alázatoskodva beszél, csoszogva jár. Ezek inkább elriasztják a többi embert az istenkereséstől. Én nehezen beszélek a hitemről, mert valahol azt várom, hogy a Jóiisten egyszer azt fogja kérdezni tőlem: no édes lányom, eddig hol voltál?

Valaki, vagy egy jó közösség segített neked abban, hogy visszataláltál.

Református hitre kereszteltek a szüleim jogán, de a katolikus nagymamám tanított meg imádkozni. Ez bennem örökre meg-

maradt. Mégis életem nagy részét úgy éltem le, hogy hitetlennek hittem magam. Aztán ki tudja miért ikonokat kezdtem másolni.

Néhány évvel ezelőtt pedig történt velem valami, ami rádöbbenett, hogy hol az én helyem. Meghallgattam egy prédikációt, ami rólam és nekem szólt. Hozzám beszélt Merétey Sándor nagytiszteletű úr, aki akkor még nem is ismert engem. A mozaikok összerakódtak és kitisztult bennem a kép. Azóta is hálát érzek mindazok iránt akik kézen fogva vezetnek egy olyan úton ahol én még botorkálva járok. Hiszem, hogy vannak az életünket meghatározó találkozások. Olyanok, amelyek nyomán akár életünk delén is, de elhisszük végre, hogy minket is szerethet az Isten.

Beszélgünk a Budakeszi Romkert Teátrumról. Ki hozta létre?

A rendezvénysorozat kitalálója és szervezőjeként egy ehhez kapcsolódó, de más feladatokat, célokat is magáénak valló alapítvány létrehozását is kezdeményeztem. Az ökumené jegyében kértem fel az alapítókat lelkipásztorokat és híveket.

Mikor indult, és hogyan?

2002-ben megszerveztem az un. Budakeszi

Polgárok Háza rendezvényén Balog Zoltán Nagytiszteletűvel

Koordinátori értekezleten Orbán Viktor elnök úrral

Romkert Teátrum előadásán Kautzki Armand és Lux Adám

www.romkertteatrum.com

Dr. Pálincás József akadémikus, volt oktatási miniszterrel március 15-én a Polgárok Házában

„Útleveél Európába” országjárón. Bubik István, Tökés László, Hende Csaba, Molnár András és Szentmihályi Szabó Péter gyűrűjében 2004. november.

Fotó: Sornogyi György

Fotó: Muzslai Edina

Nap-fesztivált, ez volt az előzmény. Azóta ezt a fesztivált már a kultúrház viszi tovább. A lényeg viszont, hogy azon a bizonyos Nap-fesztiválon, szintén az én ötletemtől indítatva „bejátszottuk” a helybeli katolikus templom mögötti XII. századi templomromot, és létrehoztunk egy színházi

előadást egy amatőr társulattal. Gyakorlatilag a fűvön adtuk elő, mert akkor még nem volt semmi a romkertben. Köveken és párnákon ültünk. A következő évben már kizárólag erre a templomromra alapítva az ötletet kezdtem el szervezni a Budakeszi Romkert Teátrum rendezvényso-

rozatot. Baráti összefogással csináltattam színpadot, hoztattam sörpadokat, világítást és hangtechnikát szerveztem és így tovább. Egy olyan klasszikus vásári komédiához hasonló állapot volt ott. Ezt megelőzően felkerestem a templom plébánosát, Filó Kristóf atyát, aki végtelenül kedves és kultúra szerető ember. Azonnal megértette, hogy mit szeretnék csinálni. Kötöttünk egy írásbeli megállapodást is. A plébános úr után meglátogattam a saját lelkészemet is, Merétey nagytiszteletű urat, Sanyi bácsit, és neki is elmondtam a tervemet. Mit szólna ahhoz, ha az ökumené jegyében rendeznénk meg az eseményt és a Kálvin terem is bevonnánk és megszerveznénk a Budakeszi Romkert Teátrum és Kálvin Terem rendezvénysorozatát. A két lelképásztor jóváhagyta a tervemet, és így 2003-ban elkezdtem a munkálatokat. Bizony a nyár minden évben rámegy erre a munkára. A hit és a kultúra párbeszéde szellemében és az ökumené jegyében létrejött ötnapos fesztivál két helyszínen zajlik, és összesen tíz rendezvényt foglal magába minden műfajból. Igyekszünk a legjobb előadókat válogatni. Színházi előadások, koncertek, néptánc, és mese váltakoznak. Plakátot, szórólapot tervezünk elvégezzük amit kell. Mára már hagyomány lett belőle. Évről évre sikerült mindig egy kicsivel több pénzt szerezni szponzoroktól, támogatóktól így idén tudtunk építtetni a nézők számára lelátót is. Minden évben egy apró lépéssel előbbre lépünk. Idén már sikerült olyan színvonalat létrehozni, hogy Pálincás József Professzor Urat meg mertem kérni és ő vállalta hogy megnyitja a rendezvénysorozatát. Mindegyik rendezvény üzenetet hordoz. A derű, a szépség, a remény vagy a vigasz talán még nem teljesen elveszett üzenetek a mai ember számára. Az idej rendezvény üzenetét pedig Balog Zoltán református lelkészől kölcsönöztem. Hagyomány és közösség. Ezt fontos továbbvinnünk, és nem számít melyik felekezethez tartozik, aki eljött hozzánk, az se baj ha nem hívő. Csak az a fontos, hogy akik másnap összetalálkoznak felderülő arccal mondják: nézd ő is ott volt tegnap a romkertben!

Mik a távlati terveid?

Szeretném ha a Polgárok Háza a csekély anyagi lehetőségek között is szépen lassan közsímmertté válna. Ott is rengeteg munka vár. A Budakeszi Romkert Teátrum egyelőre csak egyszer egy évben van nyitva. De az Alapítvány igyekszik felkarolni azokat a kezdeményezéseket, amik Budakeszin örömet jelentenek majd a városka lakói, és a vendégek számára. Amit pedig eddig elvégezhettem azért mélységes hálát érzek hogy megadatott. Én ezt tudom adni, ehhez értek.

Én meg csak gratulálni tudok ehhez a nagyszerű munkához, mert erős hit és szeretet nélkül ezt nem tudtad volna megvalósítani.

KURUCZLEKY ILONA

Balog Zoltán református lelkész,
a Polgári Magyarországért
Alapítvány főigazgatója

Szeptember elején a Polgárok Házában tartottak egy konferenciát Keresztények a társadalomban címmel, mely méltatlanul kevés sajtóvisszhangot kapott. Lapunk megkereste a konferencia fő szervezőjét és támogatóját, Balog Zoltán református lelkészt, a Polgári Magyarországért Alapítvány főigazgatóját, akivel szolgálatról, hitről és az egyházakat ért támadásokról beszélgettünk.

Miért volt fontos ez a konferencia?

Mivel a média által megkettőzött világban élünk, azok a dolgok, amelyek a kirakatban vannak, amelyek naponta eléri az embereket, nem jelenítik meg teljességében, miről is szól valójában az életünk. A kereszténység pont egy ilyen téma. Az, hogy hány tízezer-százezer keresztény ember van úgy benne ennek az országnak az életében, helyi közösségekben, országos szervezetekben, különböző olyan intézményekben, amelyek segítenek az embereken, jótékonykodnak, szegénygondozást és ehhez hasonló jó dolgokat végeznek, az egyáltalán nem látszik. Mindez nem téma, nem hír, nem érdekes. Éppen ezért szeretnénk volna a nyilvánosság figyelmét felhívni arra, milyen sok ilyen szervezet van, és mennyire szükség van rájuk. A másik célunk pedig az volt, hogy őket egymással is összehozzuk a legkülönbözőbb területekről.

És miért éppen szeptemberben?

Azért, mert úgy éreztük, folyamatos támadások érik a keresztényeket, a keresztény szolgálatokat. Nap mint nap belegázolnak a keresztény emberek lelkébe, mintha másodrendű állampolgárok lennének újra, és ha ők valami jó dolgot akarnak csinálni, akkor szégyelljük magukat. Egyrészt tehát ezek miatt a támadások miatt, másrészt mielőtt még végképp kitért volna a választási kampány, úgy gondoltuk, talán a szeptember elég szélcsendes ahhoz, hogy ilyen dolgokról tudjunk beszélni.

„Mozgósítsuk magunkban a jóra való hajlamot!”

Az egyházak elleni liberális támadásokat már megszokhattuk, kezdve a Tilos rádiótól a finanszírozáson át a szegregáció vádjáig. Az esélyegyenlőségi miniszter asszony legutóbbi megnyilatkozását, miszerint korlátozni kellene az egyházak térnyerését a szociális ellátórendszerben, minek tulajdonítja?

Egyértelműen ideológiai támadás. Abban a bizonyos levélben tényleg durva mondatok voltak, többek között ez: „Nem kívánatos, hogy az egyházak túlzott szerepet vállaljanak az idősök gondozásában.” Engem is megdöbbentett, hogy egy miniszter asszony ilyet ma leírhat. Hadd mondjak el egy példát! Nem mondom meg a város nevét, de nem nehéz kitalálni, valamikor egy nagy pártemberről kapta a nevét, ma már persze nem így hívják. Ennek a városnak a vezetői szocialisták, de volt annyi eszük, hogy amikor éveken keresztül hirdették, hogy idősöknek építenek szociális otthont, ahová jelentkezni lehet, és alig volt jelentkező, akkor megbízták a helyi történelmi egyházakat – a reformátusokat, a római és görög katolikusokat –, hogy csinálják meg ők. Két hónapon belül beteltek a helyek.

Hogy lehet ez?

Mert az emberek még ma is úgy élik meg, hogy ha az egyház nyújtja ezt a szolgáltatást, akkor az szeretetotthon, ha meg az állam, akkor az szegényház. Nem akarok megbántani senkit, az állami otthonokban is vannak önfeláldozó, nagyszerű nővérek, meg gondozók, de mégis csak van egy olyan társadalmi közbizalom az egyházi intézmények iránt, amit nem rombolni, hanem inkább erősíteni kellene.

Mi a miniszter asszony konkrét problémája? Csak nem diszkriminál?

A számokból kitűnik, hogy az úgynevezett túlzott térhódítás, amiről beszélt, a református egyház esetében plusz két intézményt jelentett, míg a katolikus egyház esetében egyet sem. És állítólag az a kétszázötvenmillió forint, ami az újonnan alakult otthonokra kiment, az lenne a hárommilliárdos hiánynak az oka. Tehát kiderült, hogy a dolog elől-hátul nem stimmel. Mi ez, ha nem ideológiai támadás? Valaki nem szereti az egyházakat, és úgy gondolja, hogy akkor az emberek se szeressék. Ez pedig így nem demokrácia!

Talán az is benne volt ebben a levélben, ha jól emlékszem, hogy felül kellene vizsgálni a vatikáni szerződést.

Ez is jellemző. Valaki úgy gondolja, majd ő eldönti, hogy egy kétoldalú megállapodást fölülvizsgál, és ezt leírja a kormányfőnek egy belső bizalmas levélben anélkül, hogy megkérdezné az egyházakat erről, hogy mégis, mit

szólnak hozzá, vagy a katolikus egyházat, aki ezt a szerződést kötötte. Megjegyzem, egy nemzetközi szerződésről van szó ráadásul.

Az egyházi iskolák támogatásának megkurtítása is fel-felbukkanó téma a sajtóban a tavalyi költségvetési vita óta. Mire számíthatnak idén ezek az intézmények?

Ne legyenek illúzióink! Ez a számháború a kiegészítő normatíváról csak azt szolgálja, hogy elfedje a lényegét. A lényeg pedig az, akarjuk-e és engedélyezzük-e, hogy a szülők maguk választhassák meg, milyen világnézetű iskolába járassák a gyermekeiket, vagy pedig nem akarjuk, és nem támogatjuk.

Most akkor igaz, vagy nem igaz, hogy kevesebb támogatást kapnak az egyházi iskolák?

Igaz. Nem lett akkora az elvonás – ez is egy régi bolsevik trükk –, mint amekkorával fenyegettek, egy kicsit lefaragtak az elvonásból, de kevesebbet kapnak, mint ami jár nekik. És még örüljenek, hogy nem annyit vontak el, amennyit ígértek. Ismerjük a régi viccet, mindenki örüljön, és húzza meg magát, hiszen közéjük is lövethettek volna. És akkor arról még nem is beszélünk, hogy a felújítási keretből az egyházi iskolák egy fillért nem kapnak. Pedig éppen ezek a régi épületek azok, amelyeknek sokkal több fenntartási költségük van, sokkal több karbantartásra, rekonstrukcióra lenne szükségük, de ilyesmire ezek az intézmények nem pályázhatnak. Ez is igazságtalanság.

Szárszón keresztény etikáról tartott előadást a képviselőjelölteknek és a kampányfőnököknek. Hogyan tud egy párt „keresztényen” viselkedni egy olyan kampányban, ahol az ellenfél semmitől sem riad vissza?

Biztos, hogy van egyfajta versenyelőnye azoknak, akik féktelenül tudják gyűlölni a másikat. Ezt a fajta gátlástalanságot, mi nem engedhetjük meg magunknak, mert mi mégis csak keresztények vagyunk, Nekünk inkább arról kell beszélünk, hogy milyen sok fantasztikus lehetőségünk van arra, hogy mozgósítsuk magunkban a jóra való hajlamot. Azt gondolom, mégis csak rendelkezünk olyan eszközökkel, amit a másik oldal nem birtokol. A pozitív eszközök használata a lényeg, hogy mit sikerül fölébreszteni az emberekben, a másik iránti gyűlöletet, vagy pedig az igaz ügy iránti szeretetet. Az emberekben rengeteg tartalék van, hiszen ha azt látják, hogy valaki tényleg jót akar nekik, és ezt hitelesen tudja közvetíteni, akkor meg fognak mozdulni. Ne felejtsük el, a szeretet mindig sokkal több pozitív energiát tud generálni, mint a gyűlölet!

KÁNTOR YVETTE

Messzire szórva a fényt, ékesen áll a torony

Hálaadás Kunszentmiklóson

Öt év telt el az évezredből – öt év az életünkben. Van, aki siratja, van, aki hálás érte. Időnként meg kell állni, hogy visszatekintve értékelni tudjuk az eltelt időt, és hálát adjunk Isten megtartó kegyelméért. A kunszentmiklósi református gyülekezet életében hálaadó istentisztelet hozta el az időt, amikor vissza kell tekinteni az eltelt fél évtizedre.

Amikor 2000 telén megválasztották új lelkészüket, még senki sem gondolhatta, mennyi csodát visz véghez Isten a kisváros gyülekezetében. Súlyos gondot jelentett, hogy a veretes, ősi gyülekezetnek – melynek több lelkésze is viselt püspökséget – nem volt gyülekezeti terme, temploma állapota is a 24. órában volt. Körerkélyének egy darabja leszakadt – egy csoport látogatását követő napon. Toronysisakja életveszélyessé vált, a vakolat nagy foltokban hámlott a templom vizes falairól.

Az új lelkészt mindez elkésérthette volna, ha nem érezte volna a gyülekezet eltökéltségét és Isten egyértelmű vezetését, bátorítását: *Az én orcám menjen-é veletek, hogy megnyugtassalak?* És Isten arca mindig velünk van, hogy megnyugtasson.

Olyan nagy ajándékokat adott, hogy sokan legmerészebb álmukban sem merték volna gondolni.

Kirendelte az alkalmat arra, hogy a romos, lelakott Öreggimnázium épülete – amelyben az egykori református iskola, majd gimnázium működött – megújulhasson. 2002 szeptemberében megtörtént a műszaki átadása. A gyülekezet tagjai mintegy 1500 munkórát dolgoztak – és maguk is épültek. A megújult épületben kapott helyet a gyülekezeti és iskolai célokat egyaránt szolgáló gyülekezeti te-

rem, Baksay-múzeum, muzeális könyvtár, olvasóterem, lelkészi hivatal és szolgálati lakások. Az építkezést sokan kísérték érdeklődéssel és

Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett. (Luk. 19,10)

féltő szeretettel. Ekkor már körvonalazódott a toronysisak felújítása is. 2002 júliusában megkezdődtek a munkálatok – majd novemberben lényegében el is készült. Ünnepeles átadására 2003. május 3-án sor is került.

Akkor még nem tudtuk, hogy a felújításnak lesz folytatása – csak kérni és hinni kell, hogy Isten megadja ezt is!

És meg is adta: a SAPARD pályázat keretében elnyert támogatással Isten kegyelméből megújulhatott a hajó is – teljes egészében. A tető szürke pala takarta zsindelye helyett cserépfedést kapva, az addig vizes, sóterhelt falak is szárazon, kívülről, belülről megújulva hirdetik Isten gondoskodó szeretetét. A főbejárat előtt magasodik Baksay Sándor püspök bronzszobra – Dinyés László alkotása –, amely a nagy elődök példájának állít emléket.

Az ősi épületek, százados intézmény, nagyhírű lelkipásztorok, nemes lelkű tanárok, katonák és az egyenes gerincű kun-magyarok lelki-sége emeli a várost azok sorába, amelyek beirták nevüket a keresztyénség, a nemzet történetébe. Megőrizték, amit lehetett: a Kun-Miatyánkat, évtizedek után visszavették Isten ajándékaként régi kincsüket: Vizsolyi Bibliájukat.

Nem lehetünk elég hálásak mindezekért. Vagy mégis?

Talán, ha megtartjuk, ha szívünkben forgatjuk Jézus szavát: *Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett.* Annyi mindent megtartott körülöttünk. De mindez csak jel: mi magunk vagyunk a megtartásra való nép. Illesse hála ezért Istenünket és köszönet mindazoknak, akik ezeket bármi módon elősegítették.

PINTÉR GYULA

A szeretet szolgálatában

55 éves a Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat

A Római Katolikus Szeretetszolgálat hazánk történelmének egyik legsötétebb pillanatában, 1950-ben jött létre, a szerzetesrendek feloszlása után, hogy segítségére siessen az ellátás és ápolás nélkül maradt idős, beteg szerzeteseknek, apácáknak - mondta Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek 2005. szeptember 10-én azon a hálaadó szentmisén, melyet a Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat 55. évfordulója alkalmából mutatott be Takács Nándor püspökkel együtt Budapesten, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Központi Irodaházában.

Erdő Péter szentbeszédében a bajba került ember példázatáról szólt, aki mellett mindenki elmegy, nem érnek rá vele foglalkozni, csupán az irgalmas szamaritánus segít. Nem okoskodik, nem magyarázkodik, hanem cselekszik. Hisz nem elég elmélkedni a szeretetről, csak a gyakorló szeretet nemesít. Az Evangéliumban megismert szamaritánus nem egyszerűen egy ember, akiről példát kell vennünk, több annál: Jézus Krisztus képmása, aki a mennyei Atya szeretetét közvetíti számunkra. Jézus sem kérdezte: ki ért halt meg? A bűnösökért vállalta halálát - mutatott rá Erdő Péter.

Az 55. évforduló alkalmából a Szeretetszolgálat vezetői és munkatársai felidéztek az alakulás nehéz pillanatát, megemlékeztek elődeikről, akik – mint mondta Endrődy Zsuzsanna igazgató asszony – a legnehezebb időkben is vállalták a feladatot és tették – hogy lehetett – a jót.

Mint ismeretes, az egyházi iskolák átlamosításakor és a szerzetesrendek feloszlásakor a szerzetesek fedél, foglalkozás, ellátás és fizetés vagy nyugdíj, ápolás nélkül maradtak. A Magyar Katolikus Püspöki Kar a szerzetesrendek feloszlásának 50. évfordulójára írt körlevelében megállapította 2000-ben: „Több mint 600 szerzetesházat minden berendezéssel és értékkel együtt jogerős módon elkobozták. Ez volt az egyetlen eset a kommunista uralom idején, amikor lakóhelyükről kb. 12 000 embert törvénnyel kilakoltattak anélkül, hogy számukra lakóhelyet biztosítottak volna ... Munkát nehezen találtak, mert politikai okokból nem szívesen alkalmazták őket...” Mint-

egy 600 épület elvétele után kezdetben csupán 5 rendházat jelölt ki az állam az idős, beteg szerzetesek ellátására. Így alakult meg 1950-ben a bakonybéli, a csákvári, a gyóni, a jászberényi állami fenntartású szociális otthon a nővérek számára, valamint a jánoshidai a férfi szerzetesek részére.

E kényszerhelyzet hozta létre a Római Katolikus Szeretetszolgálat intézmény-

Szent Erzsébet Egészségügyi Gyermekotthon kápolna Ipolytölgyes

Endrődy Zsuzsanna a Katolikus Szeretetszolgálat vezetője

Teréz anya látogatása a Szent Anna Otthonban 1993-ban

Virányi Ottó piarista atya és Zalán Katalin Szatmári Irgalmas Rend nővére Pécsen a Prohászka Otthonban

rendszerét. Kezdetben csupán a szerzetesek és apácák gondozását látták el, a későbbiekben minden bajba jutott és ellátásra szoruló ember testi és lelki ápolását

vállalták. Ma már működik siket-pasztoráció, a vak gyermekek nevelése, fogyatékos gyermekek és szüleik lelki gondozása, hallássérültek és alkoholisták mentő-szolgálat... A Szeretetszolgálat munkatársai naponta megtapasztalják XXIII. János pápa gondolatának igazát: „Gondoskodni másokról – betegekről, elhagyottokról, öregekről és szenvedőkről –, ez teszi az egyházat Anya-szentegyházzá...”

E nemes munka egykori és mai vezetői álljanak példaként előttünk: Szabó Erna és Zalán Katalin M. Luciána szatmári irgalmas nővérek, Szörényi Gábor jezsuita és Virányi Ottó piarista atya, valamint Endrődy Zsuzsanna, a jelenlegi Szeretetszolgálat vezetője.

FRIGYESY ÁGNES

Boldog Károly királyra emlékeztek a Felvidéken

Október 22-én a Zsitvabesenyőn a helyi plébánia és a Pázmaneum Polgári Társulás közös rendezésében tartották a magyarságot és Európáért meghirdetett Imakilenced első állomását.

A rózsafüzér imádságot Sárail Attila szímői plébános, a szentségimádást pedig Farkas Zsolt komjátói káplán vezette. A szentmise előtt Dr. Schmatovich János győri kanonok, biblikus professzor tartott előadást Boldog IV. Károly király életéről és erényeiről. Előadásában a templomot szép számban megtöltő hívekkel megismertette az utolsó magyar királyunknak a

kereszténység iránti elkötelezett viszonyát, szölt családjára iránti szeretetéről és a Monarchia népeinek sorsáért való aggodásáról.

Az ünnepi szentmise előtt a helyi plébános, Pintér Zoltán atya köszöntötte a megjelent lelkiatyákat és a zarándok testvéreket. A szentmisén jelen voltak a Károly Király Imaliga magyarországi és felvidéki képviselői, Hittig Gusztávnak, az Imaliga magyarországi elnökének vezetésével. Schmatovich professzor homíliájában a családok jelentőségéről szölt, megemlítve az apostoli király és családja viszonyát a katolikus hithez és embertársaihoz. Buzdította az édesanyákat, édesapákat, fiatalokat keresztény örökségünk megtartására és továbbadására. Mint említette, kevés olyan nép van a földön, mint a magyar, akinek az első királyát és az utol-

só királyát is Isten mennyei seregének sorában tisztelhetjük.

A szentmise végén Galgóczi Rudolf zselízi esperes-plébános hívta meg a híveket az Imakilenced következő állomására, Zselizre november 13-ra. A magyar szentek és boldogok emléknapján Mindszenty József hercegprímásról emlékeznek majd meg a felvidéki magyar katolikusok.

Az ünnepi áldás után és a himnuszok eléneklése végeztével a zsitvabesenyői hívek szép magyar szokás szerint megvendégelték a más egyházközségekből érkezett zarándokokat. Pázmaneum Információs Központ

KARAFFA ATTILA

Magyar búcsújárók ünnepe Barkán

A Felvidék keleti régiójában a k egyik legkiemelkedőbb búcsújáróhely Barka. A döntő többségben magyarok által lakott kis község Rozsnyótól keletre, Krasznahorka büszke várától pár kilométerre, a Csermosnya patak festői völgyében található. Valassik János plébános 1758-ban alakította meg itt a Kármelhegyi Boldogasszony Társulatát. 1759-ben XIII. Kelemen pápa a társulat tagjait külön búcsúkiállításokban részesítette. A barkai templom főoltárképén nemcsak a Kármelhegyi Boldogasszony látható, hanem a legendás jelenet is, amikor Stock Szent Simon remete átveszi a szent vállruhát (skapulárét) a Szűzanyától. A XVIII. századi olajfestményt a hagyomány szerint egy Kuchta nevű lucskai ember hozta Rómából, s eredetileg Lucs-

kára vitte, éjszaka azonban az angyalok átrepítették a szomszédos Barkára, s így aztán ott maradt. A környék hívei a barkai kegytemplomban gyülekeznek minden évben a július 16-a utáni vasárnapon, a Kármel-hegyi Boldogasszony ünnepe alkalmából. A Bódva és Torna völgyének hívő magyarsága mindig szívesen és nagy számban kereste föl a kegyhelyet. Idén a Kármelhegyi Szűzanya 246. búcsújára került sor Barkán, 2005. július 16–17-én. A lelki program szombaton délután kezdődött a búcsúsok fogadásával, akiket Eygel Gábor helyi plébános üdvözölt. 17 órától a nyitó szentmisét az elhunyt társulati tagokért mutatták be. A zarándokok részére a lelkiatyák egész éjszaka biztosították a gyóntatást. Az éjjelig bemutatott három magyar, egy német és egy szlovák nyelvű szentmise után egész éjszaka szentségimádást és rózsafüzért végeztek a hívek Bize Norbert rozsnyói magyar káplán vezetésével.

A vasárnapi ünnepi szentmisét magyar nyelven Bartal Károly Tamás O. Praem jászóvári apát celebrálta. A szentmise után az ünnepi körmenet zárta a barkai búcsút. A búcsú ünnepére gyalogosan, autókkal és több autóbusszal felvidéki és anyaországi magyar katolikusok százai érkeztek, akik bizakodó, imádságos lélekkel fohászoltak Szűz Máriához, a Magyarok Nagyasszonyához.

Az idei barkai búcsún a helybeliek hálat adhattak azért is, hogy hosszú évek után – amelyek alatt idegen nyelven voltak kénytelenek hallgatni Isten ígését és a szentmisét – most végre magyar anyanyelvű lelkipásztor vette át Barka, Lucska és Kiskovácsvágása híveinek lelki gondozását. A kitartó és állhatatos ima tehát meghozza gyümölcsét, s a barkaiak példája tanúság az elárvult felvidéki magyar plébániák számára!

DR. KARAFFA JÁNOS

A szentéletű egyházfő nyomdokain, a Notre Dame nővérek szárnyai alatt

Ünnepi hangulat töltötte be a zalaegerszegi zárda falait, amikor 2004. december 10-én a Notre Dame Nővérek rendházuk felszentelésének 75 éves évfordulóját ünnepelték. Az egykori és a mostani diákok tanáraikkal együtt adtak hálát a múltért, a nehézségekért és azért a pillanatért, amikor 1992-ben a rend visszatérhetett és egy évre rá megnyithatta kapuit a Mindszenty József Általános Iskola.

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend bölcsője a XVI. századi lotaringiai Mattaincourt község volt. Pierre Fourier plébános a szegény sorsú gyermekek tanítását és vallásos nevelését tartotta legfőbb hivatásának, és ebben látta a vallásilag elzüllyött családok megmentését. Munkájában Alix le Clerc jó módú polgári család leánya nyújtott neki segítséget, akihez később több fiatal leány csatlakozott. 1597 karácsonyán ünnepélyesen elkötelezték magukat Isten és embertársaik szolgálatára. Merész kezdeményezésük ellenére –, hogy egyszerre szerzetesek és tanítók – 1617-ben házuk monostori rangra emelkedett, majd 1628-ban VIII. Orbán pápa bullájában elismerte az iskolát és a rendi szabályokat.

Magyar földre 1747-ben jöttek, először Pozsony, majd Pécs adott otthont a rendnek. Később Zsámbékon, majd Törökbálinton találtak működési teret elemi és polgári iskolájaknak. Pehm (Mindszenty) József plébános hívta őket Zalaegerszegre, hogy fellendítsék a város vallási és kulturális életét.

Mindszenty Józsefet (1892–1975) 1915-ben szentelték pappá. Az első világháború második évében kezdte meg papi szolgálatát. Zalaegerszegen előbb hitoktatóként működött, majd 1919 októberétől lett plébánosa a mai Mária Magdolna Plébániatemplomnak. A Notre Dame nővérek zárdaépületét is ő épít-

Kórus

Bemutatjuk a zalaegerszegi Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium életét.

tette, emellett több templomot, plébániaépületet és iskolát köszönhet neki a város.

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend 1929-ben kezdte meg a városban az oktató- és nevelő munkát. Egészen a szét-szórátásig végezte áldásos működését, majd a több mint 40 éves kényszerszünet után

Első szentmise 1929

1992-ben visszakapta régi zárdaépületét. A felújítások után felmenő rendszerben 10 év alatt bővültek 8 évfolyamos általános iskolává és 4 évfolyamos gimnáziummá. Az első tanév 1993-ban, Kertész Ilona Tarzícia nővér igazgatása alatt, 133 tanulóval indult. Az öregdiákok és a helybeli szülők aktív és önzetlen segítségével révén kezdhette meg munkáját a város egyetlen egyházi iskolája, amely az egykori plébános, majd későbbi hercegprímás, Mindszenty József nevét vette fel.

Kiemelt feladatuknak tekintik, hogy az első osztályban játékosan sajátítsák el a nebulók az írás, olvasás és számolás képességét. Később erre az alpra építve bővítik a gyerekek tudását angol és német nyelvtanítással, informatikai és zenei képzéssel. A szabadidő hasznos eltöltéséhez a különböző szakkörök és sportfoglalkozások, hangszertanulás nyújtanak lehetőséget. Gondoskodnak a részképesség-zavaros tanulók korrepetálásáról is.

A felső tagozatban emelt óraszámokban oktatják az idegen nyelvet, és kibővül a szakkör-

Szentmise

rök és sportfoglalkozások skálája. A gimnáziumi oktatás 1999 őszén indult, és elsődleges feladatának tekinti a nyelvtanítást. Élő, baráti kapcsolatban állnak a franciaországi viron-i Notre Dame iskola diákjaival, így ennek kapcsán több csereutazást is szerveztek. A jövő tanévtől lehetőség nyílik 5 évfolyamos, emelt szintű francia és mellette angol vagy német nyelv tanulására. 10. évfolyamtól a legjobb tanulók 2-3 hónapra kiutazhatnak Franciaországba nyelvgyakorlás céljából. Indítanak emelt szintű angol és számítástechnika sza-

Nővérek

Kollégista lányok

kos osztályt, ahol ECDL bizonyítványt szerezhetnek az itt tanulók.

A diákok közül többen távolabbi városokból, falvakból is bejárnak, ezért 2001 szeptemberében nyitotta meg kapuit az iskola kollégiuma, ahol jelenleg közel 80 gyermek talál átmeneti otthonra. A rendszeres tanulást a délutáni 3 órás szilencium biztosítja.

A lelki élet gondozását is fontosnak tartják. A napot minden reggel fohással kezdik és hálaadással zárják. Első péntekenként van diákmise, ahol gyónási lehetőséget biztosítanak a gyerekeknek. Szent Gellért napján zárandoklatot szerveznek, a rendszeres lelki gyakorlatok, taizéi imaórák mélyítik az itt tanulók lelki életét. Minden évben nagy örömmel készülnek az esőáldozásra és a bérmálkozásra, versenyekkel és ünnepséggel emlékeznek meg névadójukról, a szent életű bíborosról.

Kollégista fiúk

A 40 tagú énekkar magas színvonalú zenei élményt nyújt az iskolai ünnepségeken, hangversenyeken. A helybeli zeneiskolában hangszer tanulásra is van mód. Rendszeresen szerveznek különböző táborokat hazánkban és határainkon kívül is. Nagyobb ünnepekkor a Mária Magdolna Plébániatemplom ad otthont az ünnepségek megrendezésére, és az itteni atyák látják el az iskola lelki gondozását is.

Az iskola tanárai és nevelői mindent megtesznek azért, hogy névadójukhoz méltó, becsületes, hazájukat szerető gyermekeket neveljenek a hazának és az egyháznak. (cím: 8900 Zalaegerszeg, Zárda u. 25. Tel: 92/310-195, 510-905)

RÓZSÁSNE KUBÁNYI ANDREA

Szent Mindszenty József vértanú érsek, Magyarország hercegprímása

Mindenki azt hitte, hogy az 1989-es rendszerváltás után a magyar Egyház újkori első szentje Mindszenty hercegprímás lesz. Azonban ki tudja miért, ez másképpen alakult. A boldoggá és szentté avatást úgynevezett per előzi meg. Ennek előkészítése folyik már több mint 10 éve. Mindszentyt fehér vértanúnak tekintik a Vatikán, ami azt jelenti, nem ölték meg, de életét a hitért áldozta fel. Mindszentyt 90 éve szentelték pappá, 60 éve foglalta el az érseki széket, 30 éve hunyt el. Mindszenty 1892-ben született, Csehimindszenten. Szombathelyen végezte a teológiát. 1912-ben szentelték pappá. Férfi és női zárdát, iskolákat, nyomdát alapított. Címzetes apát, pápai prelátus, 1944-től veszprémi püspök volt. Mindszenty prímási kinevezését XII. Pius pápától 1945-ben nyerte el. Amikor a pápa a vállára terítette a bíborosi köpenyt, megsúgta neki, hogy a bíbor szín, ami a vértanúk vörös vért jelképezi, Mindszenty esetében nem marad jelkép, vagyis a magyar bíboros életét adja majd az Egyháért. Hazánk utolsó hercegprímása volt. Rangban közvetlenül a király és az államfő után következett. A II. világháború megrázó eseményei után próbált lelket önteni nemzetébe. Apor Vilmos Shvoy Lajos püspökkel, Kelemen Krizosztom főapáttal közös emlékiratban Szálasihoz folyamodott, hogy ne tegye ki a Dunántúlt az utóvédharcok pusztításainak. A nyilasok ezért 1944-ben Sopronköhidán bebörtönözték, ahonnan 1945-ben a csendőrség megszökésekor szabadult. Így írt Emlékirataiban a felszabadító szovjet hadseregről: „Minden mozdítható érték után kinyújtották kezüket. Órákat, gyűrűket, női ékszereket leszednek a kézről, nyakról, és más értékeket kiemelnek a fiókokból a tulajdonos mellének szegezett géppisztoly segítségével. Sok haláleset történt, különösen a nők védelmében. Napközben is, de különösen éjszakánként még inkább hallom a megtámadott és elhurcolt nők sikolyát a környékről. Részeg katonák szabad prédája lesz a város és környéke ... Az Irgalmasok Kórházában az oroszok bevonulása óta ezernél több nőt kezeltek, közülük nyolcszázat ázsiai szifilisszel. Sok asszony öngyilkos lett, megőrült.”

Mіндеzen gondok orvosolására meghirdette 1949-ben a Mária évet. Erősen ellenezte az egyházi iskolák államosítását, a szerzetesrendek feloszlását. Rákosi természetesen nem tűrhette a 'reakciós' főpapot. Konceptió pers kezdeményezték ellene. 1948-ban letartóztatták, az Andrássy út 60.-ban ült fogságban, ahol a kommunisták fizikailag bántalmazták, akaratbénító kábítószerrel tömték, mez-

tenre vetkőztették és úgy futtatták, hogy megalázzák. Életfogytiglani fegyházra ítélte a népbíró tanácsa, azonban egészségi állapotára való tekintettel egy idő

után a felsőpetényi püspöki nyaralóban tartották házi őrizetben. 1956. október 31-én a forradalom és szabadságharc oldalára állt katonának Budapestre hozták. Rádióbeszédet mondott. Amikor nyolc éves fogságából kiszabadult, budai palotájához gyülekezett a nép, és fogadta áldását, amit a bíboros az erkélyről osztott. Fogadta a hozzá érkező küldöttségeket, tudósítókat, kivéve a politikai pártokat és békepapokat. XII. Pius pápa 3 enciklikát is kiadott a magyar forradalomról. Még november 10-én is megemlékezik rádióbeszédében a pápa a vérbe taposott magyar lyukas 56-os zászlóról. A november 3-áról 4-ére virradó hajnalon Mindszenty az USA budapesti nagykövetségén menedéket kért és kapott. Ezután tizenöt évig, 1971-ig itt tartózkodott. A Vatikán követe az ország elhagyására kérte, római megbeszélésre hívta. Mindszenty nehezen állt rá a dologra, mert itthon akart meghalni. A távozása után nem engedték haza, Róma helyett, a pápa szándéka ellenére Bécsben élt ezután, a külföldi magyarok között végzett missziós munkát. Természetesen nem titkolta a kommunistákat elítélő politikai véleményét. Ez a Vatikánnak kínos volt a kommunista országokkal kötött azon megállapodása miatt, amely szerint Mindszenty nem fog politizálni, cserébe a hazai templomokban megindulhat a hitoktatás. Ezért 1973-ban VI. Pál pápa megüresedettnek nyilvánította az esztergomi hercegprímási széket. Mindszenty természetesen csalódott volt, de engedelmeskedett, bár levélben kérte a Szentatyát, hogy vonja vissza határozatát. Ehelyett kirakatpere 25. évfordulóján kihirdették a világban hivatalából való eltávolítását. Mindszentynek leginkább a békepapi mozgalom virágzása fájt. 1975-ben halt meg Bécsben. Itthoni újratemetésén nem szólaltak meg az ország harangjai, ahogy szeretne volna, és nem várta meg a magyar Egyház, hogy a ruszki katonák elhagyják az országot. Pedig ez a kérése a végrendeletében is szerepelt. Talán jogosan írta róla az egyik titkára a Mindszentyről szóló könyv címeiként, hogy Övéi be nem fogadták. Aki a mennyországba kerül, arról méltán gondolhatjuk, hogy szent. Drága hercegprímásunkról, aki példát mutatott nekünk hűségből és kitartásból, biztosan tudjuk, hogy a mennyekből figyel és segít minket, szentként. Mindazonáltal a földi egyház is szeretné oltár-ra emelni Öt.

PAPP NÓRA

Ifjúsági hírek

Szeretném megosztani az olvasókkal az angliai európai cserkésztalálkozózn szerzett élményeimet, melyek felejthetetlenek maradnak számomra. Igyekszem mindenről hűen beszámolni, ezért

Európai cserkésztalálkozó Angliában

vezettem az egész út során naplót, amely hosszúra sikeredett, ezért „néhány” dolgot emelnék csak ki. Kérem, fogadják szeretettel!

A kastély, melynek parkjában volt az egész tábor

Így építettük a táborkaput

EUROJAM 2005.

Sok minden apróságot is készíthettünk

2005. július 29-től augusztus 10-ig került megrendezésre London közelében, Chelmsfordban a Világ Cserkészszövetsége szervezésében az elmúlt tíz év legnagyobb európai cserkésztalálkozója, az Eurojam, 170 magyar cserkész részvételével. A Magyar Dzsembori Csapat 3 rajban 108 gyerekből, 17 vezetőből és 45 fiatal felnőtt segítőtől (IST) állt. A magyar kontingens felkészítése már hónapokkal ezelőtt megkezdődött: négy hétvégéből és egy előkészítő táborból állt. A felkészítés céljai a következők voltak: magyar kulturális műsor készítése, az angol kultúra megismerése, komplex személyiség-fejlesztés napi feladatok alapján: fizikai, szellemi, lelki. Az Eurojam céljai egybeestek a nemzetközi cserkészélet célkitűzéseivel. A programok mind a speciális cserkészmodszert követték, azaz a fiatalok élményszerű tanulását és fejlődését; nemzetek közötti párbeszéd, egymás kultúrájának felfedezése, globális problémák megismerése és elemzése játékos formában: környezetvédelem, emberi jogok, városnézés, kirándulás, sport. Sokat készültünk a nagy eseményre, sőt előtte a válogatásra is, hiszen nem mehetett minden cserkész az országból Angliába. Az előtábor a budapesti cserkészparkban július 25-28-ig tartott. 28-án a szokásos reggeli teendők után összepakoltunk, majd ebéd után elindultunk a Szent Imre Gimnáziumba, hogy búcsút vegyünk szüleinktől, ismerőseinktől, barátainktól a nagy nap előtt. Másnap reggel a 3 raj 3 különböző repülőgéppel utazott, a miénk de.

10.45-kor indult. Busszal vittek minket a reptérre, ahol egy cserkész atyával és néhány szülővel, ismerőssel közösen imádkozva köszöntünk el hazánktól.

Körülbelül kétórás repülés után megérkeztünk Londonba, ahol már vártak ránk. Mindannyian tábori nyakkendőt kaptunk, amit a magyar nyakkendő mellett a tábor egész ideje alatt viselnünk kellett az „ID card”-dal együtt – ezzel tudtuk igazolni, hogy kik vagyunk. Miután megérkeztünk a Hylands parkba, az Eurojam helyszínére, megmutatták, melyik altáborban leszünk – mi a Rhine=Rajna altáborba kerülünk (minden altábor egy-egy európai folyóról, ill. hegyről kapta a nevét) –, aztán felállítottuk sátrainkat. Első nap elkezdtünk „építkezni”: mi, lányok festettük a magyar címet, amit később a fiúk a táborkapura tettek fel. Napközben ismerkedtünk, ami nem is volt nehéz, mert a legtöbben tudtak angolul. Nemzetközi örsöket kellett találnunk egy játékon belül. Én egy spanyol, egy portugál és egy norvég lánnyal, meg egy angol fiúval voltam együtt, később csatlakozott hozzánk még egy norvég lány és egy svájci fiú is. A nap végén pedig kezdődött a nyitó ünnepség, amelyen az egész tábor részt vett. Egy kicsit esett ugyan az eső, ami nem tett jót a magyarok kalapjában lévő árvalányhajnak. Amikor odaértünk az arénába, kiderült, hogy ezen az európai találkozózn 68 országból voltak, és

nemcsak Európából, hanem Amerikából, Ázsiából, Afrikából és még Ausztráliából is, vagyis szinte a világ minden részéből. Szép, felejthetetlen esténk volt!

Másnap a mi rajunkra egy egész napos program várt: a „SPLASH!”, ahol sok vízi jármű közül választhattunk. Mi kenuztunk, majd ebéd után már „szárazon” bicikliztünk egy nagyot. Este a táborhelyen mozi, buli és még sok szórakozási lehetőség közül választhattunk. Miután hazamentünk, egy ökumenikus istentiszteleten vettünk részt.

Egyik nap „Eurovill” nevű programunk volt: nagy sátrakban különféle nemzetek mutatkoztak be, aztán volt „Choice-time” is, ami annyit jelentett, hogy mindenki körülnézhetett, oda mehetett, amerre kíváncsisága vitte. Olyan programokon is részt vettünk, melyeken úgy hajtottuk végre a feladatokat, mintha mozgássérültek lennénk. Tolószékkel mentünk végig egy pályán, mankóval fociztunk, négy ujjal darts-oztunk,

Táborunk belülről

A táborkapura felkerülő címert festettük

szájjal írtunk – nagyon érdekesnek és tanulságosnak találtam. Az Adrian see nevű helyen is jártunk, ahol szintén nemzetek mutatkoztak be. Egyik este meghívtuk az angolokat vacsorára. Nagyon jól beszélgettünk velük. Egyik délelőtt „Celebrate Europe” volt. Előtte mindenki kapott egy „Celebrate Europe” feliratú fehér nyakkendőt meg egy tollat, és amikor mindenki együtt volt, aláírtuk egymásnak. Az enyémen is van spanyol, angol, lengyel, portugál, olasz, görög és még sok más cserkész kézírása! Aztán nemzetek napja/étele volt, ami annyiból állt, hogy minden ország a saját táborhelyén elkészítette jellegzetes ételét és a külföldiek pedig jöttek és kóstoltak mindentől, ami ízlett nekik. A mi táborunkban gulyásleves és pörköltet főztünk. Néhányan, köztük én is (2 lány, 2 fiú), népviseletbe öltöztünk, és így jártuk az „utcákat”, külföldieket hívogatva, hogy jöjjenek és próbálják ki a magyar ételeket is! Sikerünk volt és az étel is ízlett! Egész napos kiránduláson is jártunk a Gilwell parkban, amely a világ legnagyobb cserkészparkja. Rengeteg dolgot csinálhattunk: falat

és sziklát másztunk, ugráltunk 8 méter magasból, akadályparkon mentünk végig, csúsztunk, másztunk, bicikliztünk, szánkóztunk a fűvön, gokartoztunk, fürödtünk... Az elmúlt napokban cseréltem egy török, egy portugál, két kuwaiti nyakkendőt és egy spanyol, valamint egy egyiptomi pólót, nagyon örültem nekik! Karitatív munkát is végeztünk; lehetett választani, ki mit szeretne. A mi őrünk padot ment építeni. Kaptunk egy talicskányi eszközt, meg betont. Végül egész jól összehoztuk! Felléptünk a táncunkkal, Magyarország bemutatkozása címén. Szerintem egész nagy sikerünk volt, előttünk a mexikóiak szerepeltek, nekik nagyon tetszett! Vasárnap esténtként katolikus misén vettünk részt. Egy napon meghívtuk az íreket ebédre, minket pedig az angolok piknikre. Készítettünk palacsintát, ami nagyon ízlett nekik. Még aznap nagy focibajnokságot rendeztek a fiúk az altáboron belül. Egész jól sikerült, bekerültek a döntőbe, amit a spanyolokkal játszottak. Sajnos nem mi nyertük a saját bajnokságunkat, mert a spanyolok győztek 2:1-re. Volt karnevál is, nagyon sokan beöltöztek, nagy mulatság volt! Utolsó este nagy záróünnepség várt ránk! Levetítettek egy kisfilmet

A szemben lévő francia szomszédaink

Így csábítottuk a többi cserkészt a magyar ételekhez.

az egész Eurojam-ról, aztán még néhány bemutató, zene és party! Augusztus 10-én korán reggel keltünk, maradék holmijainkat összeraktuk, sátrainkat lebontottuk, hiszen utazás haza! Jött a kamionunk, amely hazaszállította a nagyobb dolgokat. Felpakoltunk rá, majd elbúcsúztattuk néhány rajtársunkat, akik még maradtak pár napot családoknál. Én haza sajnos egy másik géppel mentem, így nem a saját rajommal utaztam, hanem egy másikkal. Nehéz volt a búcsúzkodás, de lesz még egy „after party” otthon!

Nagyon jól éreztem magam, sok érdekes dolgot láthattam, tartalmas programokon vehettem részt, sok külföldi cserkészársammal ismerkedhettem meg! 2007-ben lesz a Cserkész Világtalálkozó, szintén Angliában, jó lenne ismét elmenni! Végül, de nem utolsósorban, szeretnék még köszönetet mondani iskolám igazgatójának, aki az iskolai alapítvány segítségével anyagilag támogatta utazásomat.

Fotó és szöveg: MIKÓ BERNADETT
(15. sz. Bethlen Gábor Cserkészcsapat őrvezetője, a XV. kerületi Dózsa György Gimnázium 11/c osztályos tanulója) az Eurojam 2005. magyar kontingenséből a Szent István raj Kókényi őrskének tagja

Gencsapáti-Szentkút

A község a Kárpát-medence közép-nyugati részén, Vas megyében, Szombathelytől északnyugatra, a Gyöngyös patak keleti oldalán terül el. Gencsapáti községben a Hunyadi út 236. szám alatt áll a gótikus eredetű plébániatemplom,

E szerint a gencsi határ nyugati részén, egy domb oldalán bővizű forrás található. 1756-ban Török Mihály és neje László Katalin halálából kápolnát építettek a forrás fölé, annak emlékére, hogy világtalan gyermekük szeméi a forrás vízében történt mosás következtében megnyíltak. A kápolnát a fájdalmas Szűz Mária tiszteletére szentelték fel. A kápolna mellé hamarosan egy három keresztfa-

Magyar kegyhelyek 6.rész

ból álló kálváriát és egy remetelakot is építettek. A remetelakban egy Krajczár Ferenc nevű csehországi remete lakott. A remete ellátásáról a falu gondoskodott, ő pedig mindezt a forrást, a kápolnát, a kálváriát és környékét gondozta. Időközben a remete meghalt és a remetelak is megsemmisült. A gencsapáti Szentkút keletkezéséről kezdve napjainkig a környék

kedvelt „szent” helye. Évente kétszer: a Szent Kereszt megtalálásának ünnepét (május 3.), és a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepét (szeptember 14.) követő vasárnapon nagy számban keresik fel a szomszédos plébániák hívei is, hogy bűneiktől megtisztuljanak és a fájdalmas Szent Szűz közbenjárására életük keresztjét türelmes lélekkel tudják viselni. Szentmise előtt a dicsőséges rózsafüzért imádkozzák elő a lányok. Délután fájdalmas rózsafüzéren, és keresztúton vesznek részt a hívek.

A gencsapáti hívek a két szent kereszt napi búcsún kívül Nagyboldogasszonykor (augusztus 15.) is elzarándokolnak a kegyhelyhez, hogy itt ünnepeljék meg Jézus édesanyjának égi megdicsőülését.

PAPP NÓRA

Mintha egy Tamási Áron novellából lépett volna elő. Munkától hajlott háttal, mégis egyenes derékkal! Fiatal ember, de életkora meghatározhatatlan. Arcán a székelység és a magyar sors ezeréves gyötrelme, szemében mégis mosolygós kíváncsiság, vagy éppen révedező zárkózottság.

Több hónapon át tartó kérlelés, rábeszélés ellenére is hajthatatlan – minek órála írni, nem olyan fontos ez!

Fél év elteltével egyszer csak kötélnék áll. Legnagyobb meglepetésemre

még a portré fotózást is vállalja. Az őszi napsütés talán utolsó sugarainak csábítására a fényképésműterem lépcsőjén ülünk le. Interjút kellene készítenem, de csak beszélgetünk. Minderről. Gyergyó-remetei gyermekkorról, mely megmagyarázza a fa mint anyag természetes közelségét; mélyen katolikus iskola igazgató apáról, kinek az akkori Csaulescu rezsim tiltja a templomba járást; unitárius titokban hívó anyáról; általában hitről, mely nem mindig azonos az általános vallásgyakorlattal. Kérdés nélkül is megtudom: Talán tíz éves lehetett amikor egy bot végére ember fejet faragott, de hát minden Erdélyi gyerek farigcsál – csak úgy. Az átörözt a gipsz mintázás hozza. Innen egyenes út vezet a tükörkeretekig, ami már megélhetés is. Mintegy melléktermékként jelenik meg a dombormű, amely egy műkereskedő jóvoltából

kerti díszek, kerítés oszlopok tetején gubbasztó mészkő oroszlánok formájában ölt ismét iparművészi jelleget – immár Magyarországon. Egy szakmailag meghatározó képzőművészeti pályázaton „HARMÓNIA” című munkáján egyszerűen át lépnek, szinte észre sem veszik, ami eleve érzékenyen érinti. Az pedig egyenesen felháborítja, amikor egy TV reklámban vizionlítja a csiga szerű képződményt; egy későbbi reklámban pedig egy „szobrásznő” az ő alkotását faragja, formázza a

képernyőn, amely azóta az illető multi cég logójává vált. Vagyis ellopták.

Ismét előtérbe kerül a belülről fakadó alkotói vágy. Keze alatt – bibliai történetek hatására –

Egy krisz

Bakos Gyula szobrászművész

Egyik állandó témájának, Krisztus szenvedéstörténetének talán legjelentősebb alkotása „A Szűzanya hétfájdalma.” A szoborcsoport – carrarai márvány – a Kútvölgyi Kápolnához tartozó Mindszenty hagyatékot is őrző múzeum falát díszíti.

Krisztusi arc

olyan művek látnak napvilágot mint a TEREMTÉS, a SZÉKELY KRISZTUS, SZENT KINGA szobra vagy az Ó Testamentumból JUDIT ábrázolása. Lázasan dolgozik – szó szerint. Faragás közben szinte belázasodik, megszűnik számára a külvilág, hetekig csak kávé él. Munkáiban párhuzamot von az emberiséget ért csapások, a mai embernek az étellel, az életért vívott küzdelme és Krisztus Szenvedés Története között. Szerinte a művész indikátora az adott társadalomnak. Híd és kapocs Isten és

Ember között. Általános alapérzése, hogy ő csak eszköz Isten kezében. Szobrait nem ő találja ki, az „valahonnan” jön. A faragás előtt imádkozik, és utána is, hogy így sikerült. Szerinte nem olyan nagy dolog ez, bármikor abbahagyná, ha értene valami máshoz. **„A gyermekrajz is ugyanígy Isteni dolog – ugyanaz az erő hajítja, az hozza létre!”**

Amikor a kezét nézem – átlagos férfi kéz benyomását kelti – és azon töprengök, hogyan csinálja amit csinál, mosolyogva magyarázza el ismét (ha ennyire értetlen vagyok!) hogy az ő személye csak eszköz: üzeneteket továbbít alkotásain keresztül – talán ezért nem is szereti munkáiba vésní monogramját. Vázlatot sem készít. Az anyag mutat egy „vázat” melyből lesz egy elképzelés.

Szobrairól beszélve zavarba ejtő volt szembesülni műveltségével, vallástörténeti lexikális tudásával

Párhuzamosan van jelen vallás és testiség a – Teremtés

„Figyelem a fát mit tartogat, mi van benne. Alapvetően megvan a maga harmóniája. Megbontom, megpróbálok új harmóniát létrehozni. Megteremteni a sajátot!”

Amikor elköszönünk egymástól, talán még háromszor is kezét fogunk a kapuig. Csöndben, szinte csak magának morogja, nem tudja mi nek őröla írni, nem olyan fontos ez!

SOMOGYI GYÖRGY

zent Kereszt
— POSZTER

Halottak napja

Bakos Gyula szobrászművész alkotása

*„A szemfényvesztés háza ott áll,
ahol egykor volt apád kopjafája!”*

Fotó: Somogyi György

Rákospalotán, a Szilas-patak déli partján áll egy kisméretű, barokk templom. A körülötte végzett ásások egy XIII. századi falrészletet hoztak felszínre, de XII–XIII. századi cserépedény-töredékek is előkerültek. A mai templom a XIV. századi gótikus épület átépítését tükrözi. Alaprajzában a nyugott négyszögű hajóhoz, annál keskenyebb, sokszög záródású, támpillér nélküli szentély tartozik. A korabeli templom átépítési ideje Anjou királyaink kora, egyben palota község felívelő korszaka.

Az 1777-es Visitatio szerint ugyancsak újjáépült a templom, amely Szentháromság tiszteletére lett szentelve. A torony 1807-ben készült el. Amikor 1884-ben Palota önálló lelkeség lett, továbbra is ez a templom szolgálta a híveket. A nagytemplom felépülte óta a Rákospalotai Magyarok Nagyasszonya Föplébániához tartozik. Rákospalota egyik legöregebb műemlék épületén 2004-ben végezték el a külső renoválást, beleértve a teljes tetőcserét is. Idén a belső festés készült el. A teljes rekonstrukció 30 millió forintba került. Ma ékszerdobozként áll a Csobogós utcai lakótelep árnyékában. A megújított templomot Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek június 12-én áldotta meg. Az ünnepi szentmisét követően a plébánián ebből az alkalomból adott interjút lapunknak.

Fotó: Basa János

Ékszerdoboz a lakótelep árnyékában

Rákospalota megújult templomát Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek áldotta meg

Gyakran előfordul a Főegyházmegyében, hogy felújított templom megáldásra kerül?

Évente egyszer-kétszer fordul elő. Új templomot is szeretnék szentelni. Amióta én vettem át az érseki feladatkört, azóta néhány esetben volt olyan, hogy megáldottunk felújított templomot. Volt úgy, hogy külső, volt úgy, hogy belső felújítás történt, vagy oltárt kellett szentelni. Előfordult olyan, hogy több évtized után újra templomként használhatóvá sikerült tenni egy épületet, ez volt a helyzet az Onkológiának a kápolnája esetében. Különösen nagy öröm, mert új templomszentelés történt.

Hogyan tetszik Bíboros úrnak a felújított Szentháromság templom?

Nagyon tetszik, főleg a kontraszt miatt, ami a panelházak és a kis barokk épület között van. Üdítő látvány, az ember lelkét felfelé irányítja. Érdekes, hogy magas a panelház, mégis vízszintesek a vonalai. A templom jóval alacsonyabb mégis az ég felé mutat. Öröm volt látni Mária Terézia sárga színét is, ahogyan az egy ilyen szép barokk templomnál illik. Nagyon szép a megújult belső is. A templom nemcsak kívülről jelképez, hanem használatban volt és használatban lesz. Ennek a kedvéért újult meg teljesen.

Nem volt szokatlan háttal misézni?

Nemigen találkoztam már ezzel az egyházmegye plébániatemplomaiban. Magánkápolnában természetesen, de az egy másik helyzet. Azt hiszem itt is meg lenne a liturgikus térben az adottság, hogy egy szerény, kisméretű, a környezetbe illő szembe oltár kialakításra kerüljön. Akkor még inkább közelebb kerül a pap a hívekhez, hiszen a templom nem olyan nagy.

Erdő Péter bíboros érsek és Alberti Árpád plébános

Kérem, meséljen a pápaválasztó konklávról. Milyen benyomások érték?

Úgy élttem meg, mint a Szentlélek működésének a pillanatait. Már előtte, az általános kongregációk alatt - vagyis két héttel a konklávé előtt -, összeült a bíborosi testület, ahol részben az egyház ügyeit intéztük, ami az átmeneti időben sürgős volt. Beszéltünk az emberiség, világ és az egyház állapotáról. Azt hiszem, hogy egy nagyon érdekes, nagyon reális képet is kapott az ember a különböző földrészeknek a problémáiról, a mai kultúra mélyén rejlő nagy-nagy kérdésekről, igényekről. Arról is beszélünk, mi is a kereszténységnek ma a küldetése a világban. Aztán a gyors és határozott választás tükrözte azt az egyetértést, ami az én meggyőződésem szerint a Szentléleknek a műve.

Május 29-én volt a belváros templomait érintő Úrnapi körmenet. Hogy sikerült, hogyan értékelté bíboros úr. Jövőre ismét megrendezésre kerül?

Jövőre lesz-e, azt nem tudom. Többektől hallottam, hogy jó lenne hasonló formában csinálni. Nem biztos, hogy ez több plébániának az együttműködésével, de mindenképpen a belvárosban egy jelentős körmenet szükséges. Nagyon kedvező a tapasztalat. Tízszáz nagyságrendű tömeg volt, lelkesedéssel. A

szemlélődők a járdán sem értetlenkedve vagy rosszindulatúan szemlélték, hanem az érdeklődésnek és az örömmek a pillantását láttam az emberek szemében. Benne vagyunk Európában, és ma Európában ez az igény. Bécsben hosszú idő után följúttatták a körmenetet. Schönborn bíboros 3,5–4 órás Úrnapi körmeneteket tart keresztül a városon. Az emberek örülnek neki, és részt vesznek rajta.

Amszterdamban évszázadok után Úrnapiján kimentek a körmenettel az utcára. Azt hiszem, hogy nem szabad 30 vagy 40 évvel ezelőtti sé mákban gondolkodni, nem szabad azt hinni, hogy ezeknek a formáknak csak múltjuk van, jövőjük nincsen. Mert éppen ma, amikor annyira audiovizuális világban élünk, amikor az emberek olyan nagyon szeretik a mozgalmas, nagy tömeges eseményeket, akkor erre is fogékonyak. Nem is csak azért, mert látványosak, hanem mert a lelkeség megragadja őket. Ezen a nyelven, a szimbólumoknak, a mozgásoknak ezen a nyelven ma értenek az emberek. Jobban értenek, mintha egy hosszú szöveget mond el az ember. Átmegeg az üzenet. Ezért aktuális ez ma különösen is.

II. János Pál utolsó nagy lelkipásztori akciója az volt, hogy meghirdette az Eucharisztia évét, mintegy megkoronázása volt az egész pápaságának, és ez maradandó. Maradandó az, hogy akár ilyen formában nyilvánosan is az Eucharisztia felé fordulunk. Az, hogy kimegyünk az utcára a körmenettel, abban nem hiszünk a körmenettel, abban nem hiszünk a körmenettel, hanem az Eucharisztikus körmenet, mióta létezik, mindig úgy fogjuk föl, mint áldást. Tehát amerre az Eucharisztia elvonul, mintegy megáldja azokat az embereket, akik ott vannak, azokat, akik ott laknak, élnek és dolgoznak. Ez a mindennapi életünknek is a följajánlása, és kérés, hogy legyen velünk a mindennapokban.

SZILÁGYI FERENC

Nemzeti Eucharisztikus
Kongresszus Budapest, Szent István
Bazilika, 2005. szeptember 17.

*Részletek Varga László
kaposvári plébános
szentbeszédéből*

... Miért megyünk szentmisére? Talán a legtöbben azért, mert nem akarnak bűnt elkövetni, a lelkiismeretük zavarná őket, ha misét mulasztanának. Miért megyünk szentmisére? Mert szeretnénk végre megnyugodni, végre van egy hely, ahol jó nekünk lenni, a világ zajától, forgatagától távol. Mehetünk törvénytartásból, mehetünk szeretetvágyból. Miért hív minket Isten a szentmisére? Mit akar nekünk adni?

Minden szentmisében a legnagyobbat kapjuk ajándékba, a halhatatlan örök életet, és minden szentmisében Isten dicsőségében részesedünk. Mi lenne, ha így menénk szentmisére, mi lenne, ha mi is arra vágyakoznánk, amire Isten vágyakozik, amit Ő szeretne nekünk ajándékozni egy-egy szentmisében? Minden szentmise a gyógyulás helye lehet számunkra. A szentáldozás előtt a kafarnaumi százados szavait imádkozza az Egyház: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, csak egy szót szólj, és meggyógyulok!” ...

Hogyan lehet összekapcsolni az életünket, a hétköznapijainkat a szentmiseáldozattal? A szentmise a valóság szeretetével kezdődik. Minden szentmisében bűnbánatot kell tartanunk. Valamennyien sebzett kapcsolatokban élünk. Mindannyian vágyakozunk a szeretet teljessége után, és egyikünkben sincs meg a szeretet teljessége, mindegyikünknek sebzetek a szeretetkapcsolatai, és minden szentmisében meg tudja gyógyítani az Úr Jézus Krisztus ezeket a sebeket. Ahhoz, hogy az a kérésünk, amit a szentáldozás előtt kimondunk, hogy: csak egy szót szólj és meggyógyulok, hogy ez megtörténjen, nekünk is együtt kell működnünk azzal, amit Isten akar nekünk adni. Az együttműködés első lépése, hogy felismerjük és beismerjük azt, hogy felelősek vagyunk azokért a sebekért, amiket kaptunk vagy adtunk másoknak. A bűnbánatban valamennyien megvalljuk, hogy rászorulunk Isten gyógyító szeretetére, rászorulunk az Ő irgalmára, és miként az utolsó vacsorán Jézus megmosta a tanítványai lábát, ami a legkoszosabb volt és a legsebzettebb az út porától, töviseitől, köveitől, ugyanúgy minden szentmisén kész megmosni a mi bűntől sebzett életünket és

Erdő Péter bíboros érsek

megtisztítani bennünket. Készek vagyunk-e megengedni Neki, hogy irgalmat gyakoroljon velünk, megbocsásson, és nekünk ajándékozza az örök életet, Önmagát?

Mivel tanítása lélek és élet, és örök életet adó Igéi vannak, ezért a következő lépés az igeliturgia a szentmisében. Hogyan hallgatjuk Isten Igéjét? Isten szava teremtő szó és újjáteremtő szó. Amikor Jézus fölolvassa a názáreti zsinagógában Izajás próféciáját, azzal fejezi be: ma beteljesedett, amit az imént hallottatok. Merünk-e részt venni úgy a szentmisén, vagy akarunk-e részt venni úgy a szentmisén, hogy beteljesedjen rajtunk a szó, az Ige? Ahogyan a Szűzanya kérte: vágyakozom arra, hogy beteljesedjen Isten szava az életemben. Egészen más akkor a szentmise, ha ezzel a vágygal, ezzel a kéressel vagy ezzel a nyitottsággal hallgatjuk, mit mond nekünk az Isten.

Mivel sebzett kapcsolatainkon alig-alig tudunk változtatni, ezért felajánlhatjuk ezeket a kapcsolatokat Jézusnak. Hála adni, még a legsebzettebb kapcsolatainkért is, felajánlani, mert az Ővé minden, csak visszaadjuk Neki, és megvallani a hitünket, hogy ezeket a kapcsolatokat Ő képes átváltoztatni, képes megszentelni, képes meggyógyítani. ... Ahhoz, hogy a gyógyulás kiteljesedhessék vagy beteljesedhessék az életünkben, ahhoz, hogy örök életünket hatékonyan éljük itt és most, ahhoz igent kell mondanunk a legnagyobb dologra, késznek kell lennünk arra, hogy szentek legyünk. Ez Jézus kérése. Ez az Atya akarata. „Értük szentelem magam, hogy ők is szentek legyenek az Igazságban.” És mindent ezért tett. Odaszánta, -szentelte magát nekünk, hogy szentek legyünk.

Ahhoz, hogy gyógyulhasson az életünk, gyógyulhassanak a kapcsolataink, gyógyulhasson az Egyház és a világ, szentekre van szükség. És Isten kész bárkit szentté tenni, ha hajlandók vagyunk együttműködni az Ő akaratával. Meg kell engednünk, hogy az történjen velünk is, ami Jézus Krisztussal történt. Ezt imádkozzuk a negyedik kánonban: „Add meg jószágosan mindazoknak, akik ebből az egy kenyérből és egy kehelyből részesülnek, hogy a Szentlélek által egy testbe összegyűjtve, Fölséged dicséretére Krisztusban élő áldozattá váljanak.” ... Ahhoz, hogy meggyógyulhassunk, és gyógyulhasson Jézus titokzatos teste, nem elég felismerni bűnösségünket, megvallani, hogy vétettünk, meg is kell bocsátanunk! Minden Miatyánkban kimondjuk: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Önmagunkat ítéljük el és meg, ha ezt nem tesszük, ha nem teljesítjük ezt a kérést. Minden szentmisében ott van a kiengesztelődés ünneplése, hogy legyen békesség köztünk mindenkor. Jézus a saját békéjét adta nekünk. Amikor azt mondjuk, hogy legyen békesség közöttünk mindenkor, akkor arra mondunk igent, hogy legyen közöttünk Jézus mindenkor, mert számunkra Ő a béke. Nem fegyverszünet, nem tárgyalások sorozata, nem kompromisszumok: Jézus, egyedül. És Jézus boldognak mondja azokat, akik békességszerzők, akik békességteremtők, sőt azt mondja róluk, hogy ők Isten fiai.

A kiengesztelődés ünneplése után egyesülünk azzal, Aki a mi gyógyulásunk és örök életünk. Magunkhoz veszünk a halhatatlanság eledelében az Úr Jézus Krisztust, hogy többé már ne mi éljünk, hanem Ő éljen bennünk. ...

Hetven éves az Evangélikus Élet országos hetilap

A zuglói evangélikus templom is zsúfolásig megtelt a szeptember 24-i hálaadó napra. Az ország minden részéből, sőt határainkon túlról is érkeztek vendégek az újság olvasóinak, szerzőinek és szerkesztőinek első országos, egész napos találkozójára, melyen a résztvevőket a Magyarországi Evangélikus Egyház a szomszédos hittudományi egyetem sportpályáján felállított étkezősátorban vendégül látta ebédre. Akik a templomból kiszorultak, az egyetemi kápolna vetítésvásznáról kísérték figyelemmel a programot.

„Az evangélikus élet hetven éve az Evangélikus Élet 70 évfolyamának tükrében” – ez a sokat jelentő címe a lap 16 oldalas nagyszerű ünnepi különszámának, amelyben Czenthe Miklós az *Evangélikus Országos Levéltár* igazgatója két munkatársával nem kevesebbre vállalkozik, mint hogy összefoglalja az elmúlt 70 viharos évet az evangélikus sajtó kezdetétől a mai napig. (Tulajdonképpen 72 év, de a háborús évek elveszett esztendőit nem számítják.) Mert nemcsak a könyveknek, de a folyóiratoknak is megvan a sorsa, és ez a sors kötődik az egyház és az ország sorsához.

Trianon az ország evangélikusságának 25%-át szakította el, a szórványban élők pusztulófélben voltak. A 30-as évek a trianoni trauma után az egyházban a konszolidáció éveit jelentették. A lap 1933-ban indult újtárra és szépen fejlődött a második világháború kitöréséig. „Próbás idők” következtek. A háborús károk, bombatámadások, gyűjtés, menekülés mellett a zsidók tömeges áttérésével (melynek aránya az evangélikus egyházban volt a legnagyobb) is foglalkoztak, „nem látva a szörnyű végkifejletet”.

A háború után, a Rákosi-korszakkal párhuzamosan következett Dezséry László püspök kora. A sajtó célja az lett, hogy a társadalomból engedelmes nyájszellemet csiholjon ki. A kommunista hatalomátvétel alatt a „klerikális reakció” elleni küzdelem idején az egyház veszteségei, áldozatai óriásiak. Az iskolák erőszakos államosítása után az egyház megtörése következett: hazug vádak, ellenvélemény elhallgattatása, az ellenállók eltávolítása. De „az ÁVÓ uralta országban nemcsak az egyéni életet törte derékba az általános pusztítás, hanem a nemzet hagyományos értékrendje is szétziláló-

dott”. És közben Dezséry László, aki 1944-ben még a nemzeti szocializmushoz meglehetősen közel álló nézeteit fejtette a lap hasábjain, a háború után a baloldali fordulat végrehajtója lett és a Rákosi rendszer támogatására szólított fel... Szolgálati jutalmául 1950-ben – Ordass püspök, Keken és Kendeh lelkészek bebörtönzése után – püspök, majd az újság szerkesztője lett. Ezalatt több, vezető helyen közölt cikk méltatgatta Sztálin békepolitikáját és a szovjet-magyar barátságot. (Ezeket az idöket így jellemezte az elnyomhatatlan pesti humor: „Mi a különbség a közért és az EvÉlet között?” „Előbbi vegyes kereskedés, utóbbi kegyes vereskedés!”)

1953 – Sztálin halála után csökkentek a népgazdaság helyzetéről, a betakarítás állásáról, az új iparimunkás-képzésről szóló cikkek és tudósítások „Az *Evangélikus Élet* lassan egy normális keresztyén újsághoz kezdett hasonlítani”.

1956 – az addig állítólag „békésen alkotó és boldog nép” bátor és véres forradalomban rázta le a kommunista elnyomó

uralmát. Az egyházban is átrendeződések következtek be. Rövid, de fontos időszak volt, a remények kora...

A forradalom leverését követően az újság négy és fél hónapon át szünetelt. Utána következett „az egyház törvényes rendjének helyreállítása”, azaz a balos restauráció. Megindult a visszarendezés. Az egyházi vezetők és az Állami Egyházügyi Hivatal 1957-ben folytatott tárgyalásainak 88 oldalas jegyzőkönyve a szocializmus kori egyház történetének egyik legfontosabb dokumentuma.

Ordass Lajos helyére ismét Dezséry László került – de ő lemondott. Bejelentette, hogy „tagja a pártnak és kiábrándult a vallásos világnézetből”!

A Kádár-korszakkal párhuzamosan, 1958. november 4-től (!) az egyházban a Kádly-kor következett. A tisztogatás, példastatuálás egy sor tehetséges és becsületes ember pályáját törte ketté. A lelkes kar legjobbjait hurcolták meg. A lapban visszatért az 1956 előtti hangvétele. A „békeharc” és a „szocializmus építése” fontosabb lett az evangélium hirdetésénél. Kádly Zoltán 1967-ben vette át teljesen az egyház és az egyházi sajtó vezetését. Megkísérelte a lehetetlent: egyszerre eleget tenni az államhatalomnak, és az egyház ügyét is előrevinni. Ebben a hosszú, nehéz és kilátástalan küzdelemben ő maga is jórészt felörlődött.

A hetvenes-nyolcvanas években letünk „a legvidámabb barakk” a keleti blokkban. Bekövetkezett (Kádár) és a Kádly-kor alkonya, a rendszer halódása.

1984-ben Budapesten tartották a Lutheránus Világszövetség nagygyűlését: először szocialista országban. A gyűlésen 12 ezer fő vett részt.

1987-ben elhunyt Kádly Zoltán.

1989-ben újra indult a Fasori gimnázium. Megszűnt az „ideológiai prés”, mely alatt az újság negyven évig működni volt kénytelen. Vége a cenzúrának. Megnyílt az út a rendszerváltás felé.

A lap sorsa az egyház sorsa, szögezi le a tanulmány.

És az országé is. Őrizzük nagy nehezen visszanyert szabadságunkat – ne engedjük, hogy újból megnyirbálják, elvegyék – tesszem hozzá én...

Kovács Mária

Száz éves a Fasori evangélikus templom

Örömnep volt október 2-án vasárnap 11 órától a Fasorban, a zsúfolásig megtelt templomban s utána a gimnázium dísztermében. A szószéket élő virágokból készített Luther-rózsa ölelte körül: Kukely Júlia sajátkező műve. Az énekesnő el is jött: Mozart Halleluja-ját énekelte.

Gáncs Péter püspök mondott megindító beszédet az elmúlt száz évről. Micsoda száz év volt ez! Mennyi próbá-

val! Elpusztulhatott volna a templom, vagy akár az egész egyház, de Isten nem engedte. Iskolája ideiglenesen megszűnt ugyan, de az Ige áthallatszott a falon. Volt-e fül hallgatására? Ma ismét összetartozik a templom és az iskola, erről a híres Reményik-verset az egyik növendék el is mondta: „*Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát!*”. A tanítás nem állami feladat, hanem az egyházé, mondta a

püspök. A templom és az iskola harmonikus kapcsolatát hirdeti 100 éve a Fasor és abból a mai napig négy évtizedet szolgált benne *Szirmai Zoltán* esperes, építve, szépítve templomát. Köszönet érte! Neki is és a többieknek, akik segítettek, akik kitarítottak.

Az ünnepséget felvételről közvetítette az M1 TV, de a felvétel meg is vehető. A centenáriumba művészi emlékérmé készült, és később kapható lesz majd a gyülekezet albuma is.

„*Erős Vár a mi Istenünk*” – énekeltük az evangélikusok himnuszát. Még soha nem vettem észre, hogy Luther Mártonnak a gyönyörű 46. zsoltár alapján írt szövege mennyire aktuális! „*Ha ő velünk, ki ellenünk? Az Úr a mi oltalmunk. Az ő ellenség most is üldöz még. Nagy a serege, családság fegyvere. Nincs ilyen több a földön! E világ minden ördöge Ha elnyelni akarna, Minket meg nem rémítene, Mirajtunk nincs hatalma. Gyűljön bosszúra: Nincs ereje már, Reá ítélet vár, Az ige porba dönti!*”

És: „*Kincset, életet, Hitvest, gyermeket: Mind elvehetik, Mit ér ez önekik! Mienk a menny örökre!*”

Hogy mondta Nietzsche, a filozófus? „Az Isten meghalt.” Tévedett. Nietzsche halt meg.

„Az ige kőszájként megáll. Megszégyenül, ki bántja.”

KOVÁCS MÁRIA

Egyháztörténeti jelentőségű határozat:

Új, határokon átívelő egyházi szervezet

A 2001-ben alakult és évente összehívó Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete (METT) idén nyáron tartott gyűlésén Adorjáni Dezső Zoltán, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke a magyar-magyar evangélikus (protestáns) kapcsolatok mélyítése érdekében egy határokon átívelő egyházi szervezet létrehozására terjesztett be javaslatot, amely szerint:

"Az anyaországban, a Kárpát-medencében, valamint az európai és a tengerentúli diaszpórában élő evangélikusok hitbeli, lelki és nemzeti egységének kifejezésére és erősítésére létrehozzuk a Ma-

gyar Evangélikus Konferenciát (MEK).

A MEK szervezésével kapcsolatos előkészítő feladatokra és az alapdokumentum előkészítésére öttagú bizottságot állítunk fel ...

Az előkészített dokumentumokat a MEK-hez csatlakozni kívánó egyházak, szövetségek és gyülekezetek döntésre jogosult testületei hagyják jóvá."

A javaslatot mind a METT külföldön élő tagjai, mind a Magyarországi Evangélikus Egyház jelen lévő vezetői, a három püspök és az országos felügyelő egyhangúlag elfogadták. A METT-et is magába foglaló, de egyúttal jogi státusú

ernyőszerkezet tevékenysége a Kárpát-medencei, a nyugat európai és a tengerentúli magyar evangélikusságra egyaránt kiterjed majd. Feladata a gyülekezeti kapcsolatok erősítése és a magyar evangélikusság hazai és nemzetközi képviselete lesz. Irodákat állítanak fel. Tagsága kétféle: egyéni és gyülekezeti szörványok. 2006 októberére találkozót terveznek a Papp László Budapest Sport Arénában. Addig is előkészítő megbeszéléseket, testvér-gyülekezeti találkozókat szerveznek. Mindenki a maga területén igyekszik 2004. december 5-ét ellensúlyozni...

KOVÁCS MÁRIA

Hazánkban a kereszténység felvételével természetesen megjelentek a szerzetesek is, és megindult a kolostori élet. A hívek leggyakrabban a ferences rendet tudják megnevezni, azonban ez nyugati alapítású rend. Sokkal korábbi a keleten, Kis-Ázsiában alakított, Nagy Szent Bazilról elnevezett rend, röviden a baziliták. Szent István országába először a Bizánci birodalomból érkeztek bazilita szerzetesek, ké-

mek között dúló viszálykodás elől menekülő Korjatovics Tódor a XIV. század második felében érkezett Kárpátaljára. A vele tartó ruténokkal együtt szerzetesek is érkeztek, akik Munkács mellett megalapították a csernekhegyi monostort, amely előbb rituális és szellemi központjuk, később a munkácsi püspökség székhelye lett. A püspökség a XV. század végén alakult. 1643-ban Taraszovics Bazil ortodox munkácsi püspök

és ne tartozzon a szovjet-ukrán vezetés alá, továbbá ógörög vagy magyar nyelvű egyházi könyveket nyomtathassanak, ne szláv nyelven kelljen misézni Magyarországon! Sérelmes volt, hogy a tehetős magyar bazilitákat elvitték a galíciai monostorokba, az ottani teológiai főiskolák

tanárai lettek. A máriapócsi monostor jövedelmének legnagyobb részét Galíciába vitték. Emiatt Máriapócson még a napi szükségletekre is alig maradt fedezet; a búcsújáróhely fejlesztésére nem is lehetett gondolni! A galíciai nacionalista bazilita érsek ugyanakkor kérte a Vatikánt, hogy szüntessék meg az egész magyar görög katolikus Hajdúdorogi Egyházmegyét! Miklósy magyar görög katolikus püspök munkájának köszönhetően Róma a Trianon előtti Nagy-Magyarország összes bazilita rendházait újra egyesítette. Így alakult meg 1932-ben a Szent Miklós Provincia. Ehhez öt csehszlovákiai, egy jugoszláviai, a máriapócsi, két romániai bazilita rendház tartozott. A tartományfőnök Ungváron székelt, de minden országban ki volt nevezve egy helyi főnök. A provincia magyar ágának főnöke Dudás Miklós volt. Kérésére az ungvári bazilissza kolostor főnöknője négy apácát küldött Magyarországra, hogy a Rend magyar, női ágának alapjait megvessék. A bazilisszák Máriapócson telepedtek le 1935-ben. Rendházat is épített számukra. Főző- és varrótanfolyamokat rendeztek, kölcsönkönyvtárat, irodalmi színpadot és óvodát, iskolát létesítettek. Baziliták ez időben nemcsak kelet-Európában, hanem Brazíliában és az Egyesült Államokban is működtek! A hajdúdorogi bazilita rendházat 1942-ben építették fel. Tanítóképzőt hoztak létre és diákotthon. A baziliták szerkesztésében több imakönyv, Máriapócsról szóló ismertetés, újság és naptár jelent meg. A magyar bazilita teológusok tanulmányait a galíciai főiskolákon folytatták, egészen a második világháborúig. A második világháború után a Szent Miklós Provincia felbomlott. 1950-ben a monostor épületét államosították, öregek otthonát létesítettek benne, kiöregedett pesti prostituáltak számára! A második világháború alatt az oroszok által megszállt területől nyugatra menekült baziliták is a tengerentúlon telepedtek le. Az amerikai magyar monostort Rakaczky Bazil vezette.

Baziliták

sőbb csatlakoztak csak hozzájuk magyarok. Bizánci bazilita kolostor volt a veszprémvölgyi apácázárda 1095-ből, a marosvári és az orosz-lamosi bazilita kolostor alapításáról a Gellért-legenda elbeszéléseiből értesülünk. Bazilita remeték éltek Tihanyban, a barlangokban, a zebe-gényi erdőkben és a pilisi hegyekben. E bazilita szerzetesek központja a visegrádi kolostor volt. Bazilita kolostor működött Pásztón és Száva-szentdemeteren is. Ez utóbbit közvetlenül Konstantinápoly irányította. Ezekben a kolostorokban görög irodalom forgott közkézben. Innen jutott ki nyugatra nem egy görög teológiai mű. Maga Szent Gellért püspök is ismert a marosvári kolostorból ilyen könyveket. A veszprémvölgyi bazilita kolostorban készült a koronázási palást, amelyen azonban a keleti és a nyugati egyház kiemelkedő szentjei egyaránt megtalálhatók. A tájárjárás és a török hódoltság, Habsburg II. József szerzetesrendeket feloszlató rendelete után

a bazilita kolostorok is elnéptelenedtek. Zsigmond magyar király uralkodása idején, az orosz fejedel-

Nagykállóba költözött, és a görög katolikus egyház, vagyis az Unió eszméjének egyik legismertebb terjesztőjévé vált. A Rákóczi-szabadságharc után a kolostor és vele együtt a munkácsi püspökség az egri püspök fennhatósága alá tartozott. Olsavszky Mihály görög katolikus püspök telepítette le a bazilita atyákat Máriapócson. Munkácsról öt szerzetest hívott az 1749-ben épült monostorba. Feladatuk a templom gondozása és a zarándokok lelki ellátása volt. Ingyenes iskolát alapítottak. A bazilita kolostorokat Lengyelországban például jezsuita szerzetesek irányították. A trianoni szégyenletes békediktátum után, Csonka-Magyarországon EGY bazilita kolostor maradt csak, a máriapócsi. Ez a kolostor a csernekhegyi monostorhoz tartozott, azt viszont a galíciai baziliták vették át. A novíciusok azonban itt is magyarok voltak, de a máriapócsi kolostor 1932-ig a galíciai provinciához tartozott. Külföldről irányítottak egy magyar kolostort! Ebből az áldatlan állapotból is látszik, milyen kavarodást és tragédiát okozott Trianon. Elvágta az ország szervezeteit egymástól, lehetetlenné téve a működést, és ez csak egyetlen eset! A Magyar Görög Katolikusok Országos Szövetsége, röviden MAGOSZ, kérte XI. Piusz pápát, hogy a máriapócsi bazilita kolostor hadd legyen önálló

PAPP NÓRA

Találkozók, találkozások

Tompa László, Székelyudvarhely nagy székely költője írja Orbán Balázs 100. születésnapján:

„Egy szép csillagot bízva nézek el.
S rámutatok: Testvéreim, e csillag,
Amely után most nekünk menni kell,
Mint egy után mentek a szent királyok:
Számunkra ez váltásunkról a zálog.
E csillag: az ő tündöklő erénye,
Az önzellen, tüzes fajszeretet.
Mely őt örökké ösztökélte, úgy hogy
A munkában nem ismert szünetet.
Volt: mindig – hő vas és egyben: kovács!
Így gondoljunk ma mind Orbán Balázssal!
... S mindent: fajáért - semmit: önmagáért!
Mindenben mindig ez volt jelszava.
Ha mi is mindig hittel vallanók ezt:
Veszélyek közt sem veszünk el soha.
Kövessük hát! S a hűség és a munka
Megmentőnk lesz, az élet vár fajunkra!”

Konferenciális csoportkép

Ez év augusztus 13-án e Gyönyörű útravalót és biztatást hallhatta több ezer unitárius és nem unitárius a legnagyobb székely nyugóhelyén, Szejkén. Az áhítatos hangulatban, az együttléti örömeiben, a szeretetteljes találkozásokban nem fészkelt ott az eljövendő (egy hét, másfél hét) nagy tragédiának fekete madara. Augusztus 23-a után elő lehetett venni ezt az üzenetet, egyáltalán az egész találkozóknak az üzenetét a „kétségek éjszakáján”, ahogy fogalmazza Tom-

Elekes Botond, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka, Szász Adrienne lelkesítő, Rázmány Csaba, Balázi László és Dr. Szabó Árpád

pa László, sok-sok éjszakán és sok-sok napon: „a hűség és a munka / Megmentőnk lesz, az ÉLET vár fajunkra!” Ezt az életet éltettük, erősítettük, amikor hallgattuk a zászlós-lovas bevonulás után zsoldárainkat visszaverődni a domboldal erdőkoszorújából. Ez egyszerű és megismételhetetlen isteni adományról szólt Simon Sándor újfalvi tiszteletes prédikációja. Ezt fogalmazta meg az erdélyi egyház főpásztora és erről szólt minden hozzászólónak – legyen az egyházi vagy világi – az ünnepélyes üzenete. Elekes Botond, anyaországi egyházunk főgondnoka is erről tett hitet, amikor megfogalmazta, hogy vallásos, egyházi életünket itthon az erdélyi „előtünk járók” példája szerint igyekszünk saját szervezeti formánkban megélni, közös hitünk adta lelkesedéssel és odaadással.

Az istentiszteletet a szokásos műsor követi, melynek során egyházközségek énekkarai, énekesei, szavalói, táncosai mutatták be nemcsak hagyományörző, hanem hagyományápoló, -gazdagító rátermettségüket. Az Orbán Balázs sírjához való zarándoklás és koszorúzás erősítette szándékunkat az együtt és egymásért való élet tovább folytatására. Egyházközségünk

és vidékünk 25 megjelent tagja is ezzel a hittel távozott az ünnepségről, folytatva a mintegy 2000 km-es erdélyi körutat.

Ady Endre „Ismeretlen Korvin-kódex marogójára” című írásában így fogalmaz: „Szegény Nagy-Magyarország, talán sohasem is volt, csak Erdély volt mindig, Transsylvania, Erdőelve, Szilágyságon túl... Erdély produkálta a legmerészebb produkciót: az egészen újat... s szinte Ázsia szélén egy kis ország akadt, mely ki merte mondani, hogy az embereknek hite pedig az ő maguk dolga... itt szabad Krisztust megtagadni unitáriusoknak, Shakespeare születésének esztendejében itt már drámát ír

Elekes Botond, Dr. Rezi Elek, az Erdélyi Unitárius Egyház főjegyzője, Dr. Máté Dénes és Kolombán Gábor az Erdélyi Unitárius Egyház főgondnokai

Karádi Pál... próbáljuk Erdélyt folytatni, hátha lehet!” A Magyarországi Unitárius Egyház ezt próbálta meg és sikerült. Amikor róttuk utunkat a Székelyföld felé, már tudtuk, hogy a szejkeli mellett lesz az Anyaországban is unitáriusok találkozója. Egyházunk Főhatósága „kiharcolta” azt Kolozsváron, mert ki kellett harcolja a szó igaz értelmében.

Augusztus 27-én szép találkozó volt Pestszentlőrincen. Délelőtt, az istentiszteletre megtelt a templom és gyülekezeti terme. Fényképek, felvételek tanúsága szerint is mintegy 200-an jöttek el az érdeklődők. Az ünnepi beszédet Dr. Szabó Árpád erdélyi püspök tartotta. Történelmi örökségünk megtartásának közös felelősségéről szólt, az elválaszthatatlan egység tartozásáról. Az úrvacsorára előkészítő beszédet Rázmány Csaba püspökünk tartotta, kihangsúlyozva a testvériség fontosságát, hitünk,

egyházi életünk elvitathatatlan keretek közt való megélését, a nagyobb összefogást sürgetve. A felsorakozott híveknek az úrvacsorát a két szolgálattevő, valamint Szász Adrienne, helyi lelkesítő és e sorok írója osztotta ki, felváltva mondva imádságokat.

Az úrvacsora kiosztása után ugyancsak e sorok írója köszöntötte a vendégeket, a megjelenteket, a meghívottakat. Többek közt az Erdélyből a Főpásztorral érkezett Dr. Rezi Elek főjegyzőt, Dr. Máté Dénes és Kolombán Gábor főgondnokokat, az egyházközségek megjelent lelkesítőit, gondnokait és híveit, a kerület alpolgármesterét és kulturális referensét. Az Egyesült Államokból érkezett Dr. Gellérd Judit lelkesítő és férjét, Dr. George Williams-t és minden résztvevőt. A kerület alpolgármestere ezután elmondta üdvözlő beszédét, hangsúlyozva az egyházközség és a munkatársainak gyümölcsöző együttműködését. (Lásd a megújított templomot!)

A résztvevők

Az ebédszünet alatt sok találkozássra, egymásra lelésre, beszélgetésekre adódott alkalom. A pezsztentlőrinci hívek most is jelesen vizsgáztak vendégszeretetből. Délután Kolombán Gábor és Elekes Botond főgondnokok előadásait hallgatta a kissé megfogyatkozott gyülekezet, hiszen a nagy távolságok miatt sokuknak el kellett indulni idejében, hogy hazaérhessenek. A két főgondnok beszédének súlypontja is az volt, ami a prédikációknak: még jobban összefogni a híveket, értékeinket gazdagítva felmutatni a világnak, egyházaink kapcsolatát, együttműködését erősíteni és gyümölcsöztetni, a találkozások változatos módozatait megkeresni. A feltett kérdések is többnyire ezen a területen mozogtak.

Elekes Botond főgondnok bejelentette azt is, hogy egyházunk segélykérő szervezete az erdélyi Fehér Nyikó mentén élő, árvízi katasztrófa sújtotta testvéreinknek. A találkozó unitárius himnuszunk eléneklésével zárult. Az ebédszünetben és a délutáni program alatt rádiós megkérdezések is voltak, az ünnepséget a televízió is felvette, hogy majd műsorára tűzhesse.

Hisszük, hogy ez istenáldotta találkozó meghozza a maguk gyümölcsét híveink, magyarságunk életében.

BALÁZI LÁSZLÓ

Szeretetszolgálat

Dr. Toldy-Schedel Emil az utóbbiak közül való. A Budai Irgalmas Rendi Kórház fiatal kardiológusa önkéntesként már megjárta Afrikát, Erdélyt, Koszovót, látta a cunami okozta károkat. Volt elszántsága felállni a fotelből. Tiszta, egyenes jelleme, közvetlensége és alázata miatt méltán nevezhetjük őt Jézus szolgájának. Hite átütő, a vele történt beszélgetés után én is a gyóntatóba indultam – emberibben élni, újrakezdeni.

Tetszik a neved. Rokonságban állsz azzal a Toldy (Schedel) Ferencel, akit a Magyar Irodalomtörténet Atyjának tekintünk?

Igen, ha minden igaz, ő a szépapám. Egyszerre volt orvos és irodalomtörténész, ami kétségtelenül érdekes párosítás.

A te életed szintén tele van érdekes párosításokkal.

Talán azért, mert olyan családból jövök! Anyukám filmrendező és művészettörténész, apukám pedig orvos. Ezért egyrészt már kicsi koromban bejártam az országot olyan forgatócsoportokkal, amelyek művészettörténet vagy építészeti témában készítettek filmeket, másrészt közvetlen közelről láthattam, hogyan él az orvos reggel héttől mondjuk este nyolcig.

Akkor érthető, hogy sokoldalú vagy! A gyógyítás mellett foglalkozol menedzseléssel is, neved ugyanúgy feltűnik „kutya ügyben”, a Rex Alapítványnál, mint a Hospice Alapítvány papírjain, sőt Czippán Katalinnal könyvet írtál a Kisvakond nadrágjáról, ami a címe ellenére nem mese.

Tényleg nem mese! A könyv a „szektorok” közötti hídépítésről szól. Oktató anyag arról, miként működhet együtt a civil és az üzleti szféra. Ami persze igazából nincs, csak emberek vannak. Akik, ha kicsit belelátanak az üzleti életbe, összefogva sokat tehetnek, katalizálhatják a világot. Rengeteg embernek van nagyszerű ötlete, csak képtelen pénzt szerezni

Titkon sokunkban él a vágy, hogy hős-sé váljunk, nagy, világraszóló tetteink legyenek, nevünk együtt hangozzék el Gandhiéval, Teréz Anyáéval. Esténként ülünk a Híradó előtt, dermedten nézve háborút, éhínséget és árvizet, s gondolatban rögtön a helyszínen termünk enyhíteni a borzalmakat. Aztán maradunk. A fotelben. Majd másnap azt nézzük a Híradóban, hogy sokan valóban odautaztak tenni valamit, de köszönik, nem kérnek a hírnévből! Hiszen nem „villogni” mentek, dolguk van; épp enyhítenek a borzalmakon.

hozzá. Na most, ezt megtanulva, már nem az lesz a nyertes, aki jobban reprezentál, hanem az, akinek életképebb az ötlete.

Jézus

Az iskolás éveid alatt is ilyen aktív életet éltél?

Ó, én eredetileg nagyon zárkózott voltam! Viszont sokat olvastam, ami lassan változtatni kezdett. Emlékszem, először apukám a kezembe nyomta a „Mi újság az Állatkertben, 1932” című könyvet. Te, örületesen nehéz szövegnek bizonyult, gúlyoztak tőle a szemeim, mert tele volt olyan adatokkal, hogy teszem azt „Dr. D. adott x összeget a Kakadu Ház javára, melyből felújították a...” Végül anyukám megszánt és inkább adott Fekete István-művet, az már könnyebben ment. Mire leérettségiztem, szerettem olvasni és ismertem a világirodalom nagyjait.

Hol történt az az érettségi?

Hol máshol, mint a Toldy Gimnáziumban?! Nálunk mindenki oda járt, ez családi tradíció. Sokan ugrattak azzal, hogy nekem elég bemutatkoznom, rögtön kapom a jegyet ...

A kamaszkorod izgalmas történelmi időre esik.

Ez így van, hiszen 1985–1989 között átélhettem a rendszer változását. Mi már ott lehetünk a környező országok tüntetésein, sőt, a gimnázium igazgatója is kaphatott rólunk „ejnye-bejnye levelet” mondjuk egy Miskolc melletti rendezvény miatt. Ami után szeptemberben ugyan jött a fejmosás, de ennek ellenére kimondhattuk, amit gondoltunk. Minden

alázatos szolgálója

változóban, alakulóban volt, még senki sem tudhatta, mi lesz az egészből.

Mondjuk keletnémet menekültáradat, mert náluk szintén dőlni készült a kommunizmus fala. Velük hogyan kerültél kapcsolatba?

A Máltai Szeretetszolgálat a zugligeti templomban alakult, én pedig oda jártam. Nekem magától értetődött, hogy közéjük állok, tehát amikor elkezdtek foglalkozni a menekültekkel, én abban már részt vettem. Emlékszem, sátrakat vertek fel nekik a kertben. Te, őket oltalmazva olyan bátrak lettünk, hogy nem engedtünk be hozzájuk sem diplomatát, sem rendőrt! Most képzeld el a jelenetet, ahogy egy tizennyolc éves srác elküldi őket rögtön a kapunál ... Valóban izgalmas idők voltak.

Gondolom, gyermekkorod óta hitben jársz.

Persze, katolikus családba születtem. Igaz, a szüleim mindent rám bízta, de engem vonzott az út, amelyen jártak. Kétségtelenül éltem át hullámvölgyeket, mégis örülök neki, mivel azok bizonyultak a legtermékenyebb időszakoknak. Érdekes állapot eltávolodni a hittől. Amikor kezdted rosszul érezni magad a bőrödben, óhatatlanul megoldásokat keresel, ez a tény pedig mozgásba hoz téged, és sodorni kezd tovább új, ismeretlen utak felé.

Téged kifejezetten veszélyes utak felé sodort. Önkéntesként olyan katasztrófa sújtotta helyeken jártál, amilyeneket mi csak a meleg otthonunkból szoktunk elképedve figyelni.

Nézd, az ember erre belül, a szívében hí-

vást kap! Érzem, hogy ilyen feladata van, és természetesen adatnak mellé olyan személyek, akik erősítik ebben. Amikor először kijutottam Erdélybe, aztán a Délvidékre, vagy épp Tiszaörsön vezettem menekülttábor, mindig jöttek olyanok, akikkel „egy húron pendültem”. Ezért talán érthető, hogy ha valamelyikük segítségre szorult, szólt nekem. Velük juttattam el Afrikába, Albániába, Szudánba. Olyan helyekre, amelyeket esetleg már régen elfelejtett a sajtó. Egyébként furcsa világ a média ... Vannak felkapott és feledett konfliktusok, melyek hírértékét a sajtó határozza meg. Ami hirtelen történik, azt „feltuningolják”, ám ami folyamatosan zajlik, az hamarosan unalmassá válik. Kit érdekel például, hogy Szudánban máig lehet kapni gyermeket rabszolgának?! Senkit! A cunami borzalma is csak a turisták által látogatott területekről mutatták, pedig a pusztulás máshol jóval nagyobb volt. Vegyük a rengéstől alig harminc kilométerre levő Ache tartományt. Azt nemcsak a tenger nyalta le, arrafelé valóban minden összeomlott! Viszont senki sem láthatta, mert a területre 1993 óta külföldi be nem tehetta a lábát. De tovább megyek. Afrikáért többször indult különböző felbuzdulás, és ugyan mi változott alapvetően? Semmi ... Látod, sok fajtája van a nyomornak. Mást hoz a tenger, s megint mást mérünk mi egymásra.

A csapások alatt azért erősödünk is.

Az biztos, hogy ezeken a területeken ritka az öngyilkosság, válsághelyzetben kétségtelenül van feladat, ami doppingo! Békeidőben sok a pótcselekvés, kell újabb autó, ház és

mellprotézis, viszont egy-egy katasztrófa után minden átértékelődik. Katalizálni lehet az ott élőket, mert amikor látják, hogy messziről jövőnk hozzájuk, hiszen fontosak nekünk, akkor ettől felrázódnak és aktívan akarnak tenni valamit a helyzetük javításáért. Ilyenkor mindig feltöltődve térek haza azon töprengve, vajon nekik jobb-e, akik kaphattak, vagy nekem, aki adhattam.

Hamar ér véget a földi élet. Te orvosként sok elmúlás tanúja lehettél. Nem félsz a haláltól?

Nem félek, én úgy vagyok vele, hogy az is természetes. Persze tisztában vagyok azal, milyen komoly dolog, mert látom a „visszatérő” betegeimen. Valami nagyon mély élmény éri őket, ami miatt ebbe a létbe visszatérve gyökeresen változik át a személyiségük, az életvitelük. Sokat gondolkodom azon, mi a célravezetőbb az „átmenetel” szempontjából, hirtelen elmenni vagy lassan haldokolni? Talán az utóbbi, mivel van idő felkészülni és érní.

Gondolom, a mennyek országára. Emil, én titokban remélem, hogy lesznek ott állatok is.

Azt nem tudom, lesznek-e. Mondjuk, nekem, itt a földön van négy innen-onnan összeszedett kutyám. Abban viszont biztos vagyok, hogy kimondhatatlanul boldogok lesznek Isten Országában és nem fog már semmi, de semmi hiányozni, mert a teljességet éljük majd. Szóval, hidd el, jó lesz ott nekünk, nagyon, nagyon jó!

FAJKUS MÁRIA

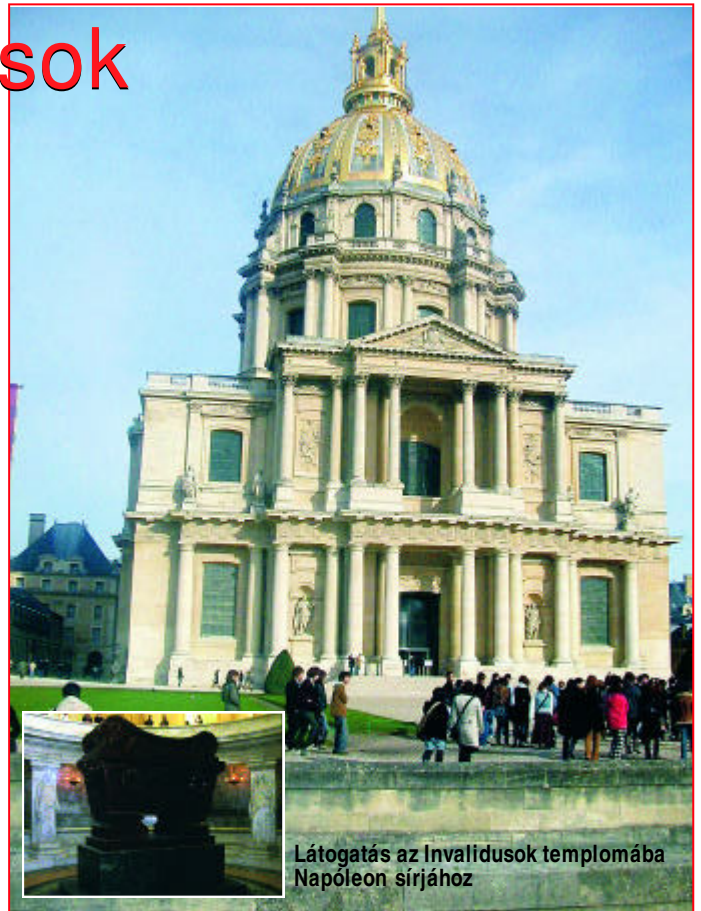

Magyar reformátusok Párizsban

Heddad Anne Marie, a párizsi magyar református gyülekezet gondnoka évek óta lelkiismeretesen és nagy áldozatokkal szervezi a párizsi református istentiszteleteket. Minden hónap első vasárnapján 50–60 fő jön össze és dicsérik Isten megtartó erejét.

Istentisztelet

Látogatás az Invalidek templomába Napóleon sírjához

A II. világháború élő hőseinek kitüntetési helye

Szeretvendégység a párizsi református gyülekezetben

Kirándulás az Eiffel-toronyhoz

Panoráma felvétel a Jézus szíve katolikus templomból

Látogatás a Jézus szíve katolikus templomba

A magyar reformátusok az első világháború befejezésével mentek ki nagyobb számban és telepedtek le Észak-Franciaországban. Számuk 1925-ben 70.000–80.000 volt. Csekme Adam és Patai Lajos erdélyi teológiai hallgatók kezdték meg az istentiszteletek szervezését abban az időben. 1926-ban létrehozták a Magyar Református Missziót. 1927. november 1-gyel a magyarországi Konvent határozatot hozott és kinevezte párizsi lelkészé Janka Károlyt és havi 400 pengőt biztosított számára. Tulajdon-

képpen innen kezdődik a gyülekezet hivatalos létezése, aminek 2006-ban lesz 80. évfordulója. Ez alatt a 80 év alatt Kiss Tihamér, Kulifay Imre, Mester János, Dóczi Antal, Kiss Zoltán és Högye Mihály végezték a szolgálatot Párizsban és a Párizson kívüli magyarok számára, Lens városában.

1934. szeptember 1-én, a Magyarországi Református Egyház Zsinata Kulifay Imrét nevezte ki a párizsi Magyar Református Misszió vezető lelkészévé. Halála után testvére, Kulifay Gyula, majd 1987-től 1997-ig Drótos Árpád szolgált a gyülekezetben. Az utóbbi nyolc évben vendég lelkészek szolgáltak a gyülekezetben. Legutolsó alkalommal e sorok írója hirdethette Isten Igéjét, a Jakab 3:13 alapján és kérte Isten áldását Anne Marie gondnokra, Mester László főgondnokra és a gyülekezet minden egyes tagjára.

Dr. Kis Boáz

Kettős könyvbemutató a budai Várban

A Magyar Kultúra Alapítvány adott otthont két könyvbemutató vendégseregének. Az egyik szerzője Bertalan Imre, a washingtoni magyar református lelkipásztor-esperes, s könyvének azt a címet adta: „Ott ülék... ő közöttük”. A másik a „Pataki tanáraink” című kötet, amelynek szerkesztői: Szabó Csaba, Benke György és Pólos László.

Bertalan Imre könyvét Nagy Lenke, a Reformátusok Lapja felelős szerkesztője mutatta be. Verbi divini minister – Isten Igéjének a szolgálja! Ezzel méltatta Bertalan Imrét, aki több, mint fél évszázada hirdeti Isten Igéjét alkalmas és alkalmatlan időben, szerte a világ szétszórtságban élő magyar reformátussága számára. Évtizedekig szószék volt számára a Szabad Európa Rádió mikrofonja is, csakúgy, mint az írott sajtó. Külön örömet jelentett a vendégek szá-

mára, hogy a szerző személyesen jelen volt könyvének bemutatóján.

A Pataki tanáraink című könyvet Bolvári-Takács Gábor történész mutatta be. Igen alapos történeti áttekintést is adott a Sárospataki Református Kollégium életéből, amely jövőre 475 éves lesz. Elmondta, hogy a pataki Kollégium virágkorában a humán kultúrát képviselte, meglehetősen színvonalas latin és görög oktatás folyt a falai között. A történész hangsúlyozta: A történelmet sohasem egyes emberek, hanem egész generációk viszik előre. Így volt ez Patak életében is, minden időben... A kötetben bemutatkozó tanárok éltették azt a szellemiséget, ami csak a „pataki skólát” jelenti – mind a mai napig.

DR. KÍS BOÁZ

Ülésezik a Magyarországi Református Egyház Zsinata

November 9–10-én tartja a Magyarországi Református Egyház XII. zsinati ciklusának nyolcadik ülését, Budapesten. Ez alkalommal kisebb módosítási javaslatok kerülnek benyújtásra, az MRE alkotmányáról és kormányzatáról szóló törvénnyel kapcsolatosan. Az egyházi törvénykezésről szóló, 2000. évi I-es törvény vonatkozásában, jelentősebb módosítási javaslatot nyújtottak be a felülvizsgálat, illetve a mentesülés fegyelmi büntetés hátrányos következménye alól, valamint a soron kívüli eljárásról. Ez utóbbi rész a választással kapcsolatosan benyújtott panasz intézését szabályozza. Lényeges a javaslatban, hogy lerövidíti a határozat hozatalra nyitva álló időt, a jelenleg hatályos törvényben rögzítettekhez képest.

Ugyancsak jelentős módosítási javaslat készült a választójogi törvény tervezetében, amely egyrészt bővíti a jogorvoslattal élők körét, kiegészíti a lelkészválasztás pályázati úton történő szabályozását. Jelentős változást hoz az egyházmegyei, egyházkerületi tisztségviselők és a Zsinat tagjainak, tisztségviselőinek választása tárgyában. Különösen is figyelemre méltó, hogy a jövőben nem feltétel a püspök, egyházkerületi lelkészi főjegyző, egyházkerületi főgondnok és világi főjegyző jelölésénél az, hogy a jelölt a választó egyházkerületben lászon el szolgálatot.

A harmadik részben említett tisztségek választása jelentősen módosul a tervezetben, csakúgy, mint az egyházmegyei, egyházkerületi zsinati tisztségviselők választásával kapcsolatos jogorvoslatok. A kétnapos ülés előterjesztést fogad el az MRE fenntartásában működő szeretetszolgálati intézmények szabályozásáról, valamint az ingatlankezelés rendjéről.

DR. KÍS BOÁZ

Az Evangélium Színház új bemutatója

Legutolsó alkalommal szeptember 24-én adták át a Magyar Örökség díját. Lapunkban többször hírt adtunk az Evangélium színházról és igazgató rendezőjéről, Udvaros Béláról. Ez alkalommal gratulálunk a most kiérdemelten megkapott díjhoz, és további szakmai sikereket kívánunk. A Duna Palotában 2005. október 30-án volt „A próféta” bemutatója. Udvaros Béla az alábbiakban mutatja be a színdarabot. „Fennállásunk 15. évfordulója alkalmával különös örömmel mutattuk be annak a magyar írónak dráma-ösbemutatóját, aki közel 60 éve nem szólalt meg a magyar irodalomban, sem a magyar színpadon – Nyíró József ö! Székelyzsomboron született, 1889-ben, Csík megyei családban.

Székely erdők, hegyek susogó meséit szivta be a lelke. Székelyudvarhelyi diák, majd gyulafehérvári teológus, és Bécsben a Pázmáneumban végzett. 1919-ben pappá szentelték, 1915-től a Kolozs megyei Kibe községben plébános, de 1919-ben találkozik nagy szerelmével, kilép az egyházi rendből és megházasodik. Egy ideig saját malmában molnár, majd újságíró, író. 1941-ben Erdély országgyűlési képviselője. Eközben sorra jelennek meg országos népszerűséget hozó, halna kötésű regényei: „Isten igájában”, „A sibói bölény”, „Kopjafák”, „Madéfalvi veszedelem”. „A Jézusfaragó ember” című novelláskötetéből készült az egyik legnagyobb sikerű film, az „Ember a havason”. Uz Bencéje pedig tízezreknek ajándékozza a szépséget és a mosolyt úgy, ahogy csak székely ember tudja ajándékozni. A székely nép sorsa, múltja, elhagyatottsága először az ő műveiben mutatkozik meg. A havasok fája, kövei közt alakjai balladás titokzatosságban élnek.

A nagy világhírűségben, 1945-ben vándorbotot fogott. A hontalanság keserű kenyerét ette, de lelke nem tört meg. 1953-ban Madridban halt meg. A most bemutatásra került, „A próféta” című gyönyörű színművet 1949-ben Waldkirchenben írta Keresztelő János drámai helytállásáról. Élete egyik legszebb művének tartotta, nekünk, magyaroknak hagyta örökségül – ahogyan írta –, „hogy gyönyörködtessen és hitet erősítsen egy árva ország árva népének, kit csak erős hite fog felemelni ismét”.

NÉMETH ANDREA

A szent Tanító és

*Felmutat égbe Szent Gellért keresztje,
Ahhoz, ki hozzánk küldte, ki az Eszme.
Apostolod volt, boldog magyar nemzet.
Áldjuk a Szentet!*

Szent Gellért volt ez a szent Tanító, aki Velencében született nemesi családban 980 körül. Szülei öreg korukban kapták Őt a boldogságos Szűz közbenjárására. Gellért egész életén át a boldogságos Szűzet, mint édesanyját különös tiszteletben részesítette. Mivel Szent György napján született, a keresztségben Györgynek nevezték el. Hogy lett belőle Gellért? Édesapja nevét vette fel, annak halála után. Gellért a tudományokban kiművelte magát. A Szentföldre is tudományos cél vezette, hogy Szent Jeromosnak még akkor Betlehemben meglevő iratait láthassa. Útnak is indult 1015 februárjában, de csak Dalmáciáig jutott. Az isteni Gondviselés nagyobb feladatra jelölte ki. Dalmáciában találkozott a pannonhalmi apáttal, aki rávette, hogy látogassa meg Magyarországot és István királyt. István király annyira megszerette Gellértet, hogy társait a Szentföldre útra bocsátotta, őt pedig felkérte, hogy vegye át Imre fia nevelését. Hét éven át nevelte minden tudományban és Isten félelmében a kis herceget, és tanácsal szolgált a királynak. Hét év elteltével a bakonyi remeteségbe vonult, ahol hét évet töltött el. Így elmélkedik a Deliberationesben: „Aki Teremtőjét nem érzi, nem tudja fölismerni, nézzen fölfelé és azáltal tanulja meg, mily hatalmas, mily rettenetes, aki mindezt a semmiből teremtette... és fontolja meg alkotójuknak végtelenségét.”

Gellért igazi hivatása azonban az volt, hogy a szilaj magyarság lelkét Krisztushoz szelídítse. Jött is a királyi parancs, melynek Gellért híven engedelmeskedett: megszervezte a csanádi egyházmegyét.

Mária tiszteletére ő szoktatta már a XI. században a magyar népet. Gellért részesítette végtisztességben az elhunyt István királyt, akinek halála után zűrzavar volt az országban, mely Gellért életét is kívánta.

Szent Imre életéről alig tudunk valamit. 1007-ben született, Esztergom várában. Kezdetben minden bizonnyal papi pályára szánták, mert volt bátyja Ottó volt a trónörökös. Nevelője és tanítója a velencei származású bencés, a későbbi csanádi püspök: Szent Gellért.

Szent Imréről a középkori krónikás így ír: „Szent Imre kevés álommal érte be.

dr. Lékai László bíboros és Szerenka Miklós plébános a Szent Imre napi főpapi misén 1977-ben

Főpapi misét celebrál dr. Lékai László bíboros volt esztergomi érsek

szent Tanítványa

Minden éjszakán két kandeláber fényénél virrasztott és Istennek zsoldárokat énekelt. Édesanyja megtudta ezt és gyakran figyelte őt óvatosan, titokban, a falnak egy hasadékán keresztül, de nem akarta elmondani senkinek övéi közül.” Veszprémben – Szent György templomában – azt fontolgatta magában, mit adhatna Istennek. Egy égi szózat így szólt hozzá: „Gyönyörű dolog a szüzesség! A lélek és a test szüzességét várom tőled, ezt ajánld fel, ebben az elhatározásban légy állhatatos!” Szent Imre így élte életét. Mit üzen nekünk Szent Imre? „Népem, ha élni akarsz, tiszta ifjúságod legyen. Ha folyik ereidben magyar vér, akkor az tiszta, szűzi vér legyen!”

Szent Imre eszményt hirdet, példája kiemelkedő századokra. István király intelmei: „Tartsd meg a hitet! Tiszteld az egyházat! Légy igazságos és béketűrő! Tanácsot bölcs öregtől kérj! Tartsd meg, ami magyar! Imádkozzál! Tégy jót és légy jó! Légy irgalmas minden szenvedőhöz! Légy béketűrő mindenkihez! Légy erős és légy alázatos! Légy szelíd és tisztességtudó! Légy szemérmes!

Ezekből készül számodra a korona. Nélkülük sem itt a földön nem uralkodhatik senki, sem az örök életre el nem juthat.” Ilyen szent tanítókra és szent apákra van ma is szükség, akik szent ifjúságot nevelnek!

A szent Tanító és szent Tanítványa holtukban is együtt virrasztanak és imádkoznak a magyar népért – a badacsonytomaji plébániatemplom szembemiséző oltárában. 1977-ben Lékai László bíboros úr hozta és helyezte el a szent ereklyét, Pálffy Gáspár kőműves mester segítségével.

A plébániatemplomot 1932-ben szentelték fel, Szent Imre tiszteletére. A templom a Badacsony köveiből épült, Európa első bazalt temploma, neoromán stílusban. Ismeretes az úgynevezett „Badacsonyi Madonna”, amelyet Nikády Erzsébet művész festett Badacsonytomajon, 1942-ben. A kép művészi értékén kívül helyi érdekessége, hogy a Szűzanyát a Badacsony előterében ábrázolja, a vidék jellegzetes terményével – szőlőfürttel.

E kép előtt ajánlották fel a községet a Szűzanyának.

*Szent Imre herceg, Magyarország éke,
Szűz tiszta élet legszebb példaképe,
Serdülő ifjak pajzsa, menedéke,
könyörögi értünk!*

PÁLFY MÁRIA

A vatikáni Magyarok

Nagyasszonya kápolna

A külföldi magyar emigráció által megálmodott és az anyaországi egyház által megvalósított kápolnát – amely folytonos örököse az első szent királyunk által 1030-ban épített zárándokháznak – 25 évvel ezelőtt, 1980. október 8. napján szentelte fel II. János Pál pápa.

Hálát és szeretet hirdet ez a Szűz Máriának szentelt Isten háza, amely tanúsítja a magyar nemzet tiszteletét a magyarok Nagyasszonya iránt, aki anyai szeretettel fűzi egybe népe két kezét, akár határainkon belül, akár azon kívül élnek, és segít abban is, hogy testvérként szeressük és becsüljük egymást. Tanúsítja továbbá, hogy a magyarság hű Szent Péter utódához; hangsúlyozza a Pax Európát, azaz az egységes és békés Európa gondolatát azáltal, hogy oldalfalain a magyarok által tisztelt szentek és boldogok láthatók.

A huszonöt éves jubileumra a *Szent István Társulat* kiadásában dr. Németh László római magyar lelkész szerkesztésében, Bókay László fotóival színes könyv jelent meg, mely felidézti a kápolna történetét, részletezve annak leírását, bemutatja a kápolna falát: két oldalt magyar szentek és boldogok süttői márványból ké-

szült, közel azonos méretű domborműveit, Szent Adalbert püspök vértanútól kezdve a 2004. május 23-án boldoggá avatott Batthyány-Strattmann Lászlóig, a szegények orvosáig bezárólag.

A kápolna domborműveinek sorába évekkel a felszentelés után került elhelyezésre Apor Vilmos vértanú, püspök (+1945) domborműve, akit szintén II. János Pál pápa avatott boldoggá 1995. november 9-én.

A szentély kompozíciója Varga Imre szobrászművész alkotása, mely azt az eseményt örökíti meg, amikor Szent István 1038. Nagyboldogasszony napján országát és koronáját felajánlotta a Szűzanyának. Az oltár mögötti falat borító aranyozott fém domborműből kiemelkedik a mesebeli életfa és a magyar honfoglalás-ko-

rabeli tarsolylemezekon ábrázolt csodaszarvas. A szentély jobb oldalán a márványborítás közepén az ismert magyar nyelvű Mária-ének szövege olvasható. „*Boldogasszony anyánk, régi nagy pátrónánk! Édes hazánkról ne felejtkezzél el, szegény magyarokról!*”

A hajó végében a zárófalon Amerigo Toth (Tóth Imre) bronz domborműve a kápolna adományozásával kapcsolatos eseményeket mutatja be. A dombormű oldal falán, baloldalon VI. Pál pápa, jobb oldalon pedig II. János Pál pápa címere látható.

A kötethez dr. Erdő Péter bíboros, Magyarország prímása írt ajánlást, melyben ezt olvashatjuk „... *adja Isten, hogy ez a kápolna továbbra is a magyarok találkozóhelye és az imádságnak az a szentélye legyen, amely erősíti az ide zárándoklóban a Szent Péter utóda iránti szeretetet és hűségét. Fakadjon fel itt sokszor az ide zárándokló magyarok ajkán az imádság: "Tartsd meg, Isten, Szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját."*

DR. UDVARHELYI OLIVÉR

A terrakotta szobrászat

ifjú székelyföldi nagyszonya

Beszélgetés
Józsa Judit
 kerámiaművésszel

Néhány napja nyílt kiállítása a Magyar Kultúra Alapítvány Budavár-termében a magyar nagyszonyokról. Fiatalkor ellenére meglepően gazdag, sokrétű a tárlat. Honnan az ihlet?

A magyar nagyszonyokról készült sorozatom egy gyermekkori álmom nyomán született. Tavaly állítottuk ki ugyanitt az első részt, mely huszonhat személyt ábrázolt, Emesétől Árva Bethlen Katáig. Közöttük található Sarolt nagyfejedelemasszony, Gizella, az Árpád-házi női szentek, és sok más asszonyság.

A második periódusban a XIX–XX. század modern magyar asszonyai szerepelnek, akik végre már tanulhattak, képezhették magukat. Hisz 1896-ban Ferenc József felesége, Erzsébet királynő neve napján írta alá azt a törvényrendeletet, mely szerint a nők is beiratkozhattak a

magyarországi egyetemekre. Ennek következtében Hugonnay Vilma tizennyolc évvel azután, hogy megszerezte orvosi diplomáját Zürichben, Magyarországon egy év alatt letette a vizsgáját, és ötvenévesen megszerezte a magyar orvosi diplomáját.

A hagyományos erdélyi kerámia szülőházából, Korondról, híres keramikus dinasztiából származom. Az egyik legősibb anyagból, agyagból mintázott kisplasztikáimmal szeretném közelebb hozni a régi és a közélebbi korok teljességre, tökéletességre, önfeláldozásra és tartalmas életre törekvő magyar nagyszonyait, hogy ne csak példaként tisztelhesük, hanem fogadjuk is szívünkbe őket! – vallja Józsa Judit kerámiaművész, művészettörténész, aki fiatal kora ellenére zseniális ihletettséggel formázta meg letűnt korok

nagyszonyait. Munkássága hagyományörzés a javából: kultúránk, értékeink, történelmünk tükrei is beépültek alkotásaiba. Remekművei életre keltésével a terrakotta-szobrászat egyedülálló nagyszonya...

Vagy Vendl Mária, az első magyar kutatónő és egyetemi tanár is, akinek munkássága miatt ajánlottak fel első nőként egy kutatói állást a Magyar Nemzeti Múzeum ásványtárában. Ez óriási dolog volt akkoriban.

Hogyan jutott eszébe, hogy magyar nagyszonyokról készítsen szobrokat, hisz jelenlegi világunk elfeledkezett róluk.

Gyermekkori álmaim között szerepelt a népi életképekkel együtt. Ez utóbbiak elkészülte után, sőt velük párhuzamosan dolgoztam a nagysikerű Honfoglalás-sorozatban is. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkban mutatták be először 1996 májusában a 30 darabos Honfoglalás-sorozatokat. A millenniumi kiállítás egy éves időtartama után vándorkiállításra vittem őket itthon és a nagyvilágban egyaránt.

A Honfoglalás sorozatot Ön álmodta meg, vagy felkérésre készítette?

Nem. Teljesen önmagamtól készítettem. Csakúgy, mint a magyar nagyszonyok sorozatot. Gyermekkoromban sokat olvastam nagyszonyainkról, akikre rendkívül büszke voltam. A mai rohanó vi-

lágunkban példaként kellene hogy álljanak előttünk. Bohusné Szogyényi Antónia életmódját ma például sokan hihetetlennek tartanák. Világosan éltek a férje kúriájában. Ha meghallotta, hogy a környéken szegények éheztek vagy rongyos ruhában jártak, fogta magát, odament szolgálólányával, és felöltöztette őket, ellátta étellemmel, ha kellett pénzt adott nekik. Amikor a szabadságharc után bezárták a sok katonát, ruha- és élelmiszergyűjtéseket szervezett. A veszélyes időkben is felvállalta a támogatásukat, amikor mindenki megfélemlített róluk, ő nem. Nekem nagyon tetszett az életpéldája: Karácsony estéjén például nagy csomagokat készített, s két barátnőjével együtt elvitte az előre kiszemelt rászorultaknak. Letették a csomagokat, majd eltűntek, mint a jó tündérek.

Ki adta kezébe a szent asszonyokról szóló történeteket?

Édesapám, de nem erőszakosan, hogy ezt olvassd el fiam, vagy azt, hanem észrevétlenül. Majd folyamatosan. Amikor nálunk értelmetlen volt tévét nézni, mert a kommunizmus folyt a csatornán, rengeteget olvastam.

Különös, végül is a Ceausescu-korszakban táplálkozott és érlelt magában valami csodálatos dolgot.

Szükség volt arra, hogy az ember töb-

bek között e példás nőalakokból is erőt merítsen. Nem nevezném ezt gyermekfejvel átgondolt lázadásnak, hanem a jól végzett otthoni nevelés és lélekformálás eredményének, amelyet a szüleimnek köszönhetek.

Mutassa be rokonait, hisz a híres korondi fazekas-család sarja.

Beszélgetésünk résztvevője Józsa János, Judit édesapja: – A könyvekkel kapcsolatban el kell mondjam: abban az időben nagy könyvgyűjtő voltam, a magyar történelemmel kapcsolatos könyveket gyűjtöttem, beleértve a néprajzot is. A Securitate-nak kétszer vagy háromszor elárultak, s amikor meglátogattak, kérem szépen, az volt az első, hogy elvették azokat. A Malonyai-köteteimet elvitték, csak úgy, mint a Bányai János leírásait. Engem pedig meghurcoltak. 15 évet ígértek, és azzal érveltek: azért zárnak le, mert a Malonyai-kötetben azt írják: a románok elfoglalták Erdélyt.

Emlékszik, mikor történt mindez?

1967 és 1970 között. Judit erre még nem emlékezhet. 15 évet ígértek. Mondtam nekik: jó, jó, a könyvben benne van, hogy az oláhok elfoglalták Erdélyt, de nem én írtam. - De maga propagálja - válaszolta a szekus. Olvassa, és mondja másoknak is, ezért zárjuk be. - Ez szép idő, csak ne kelljen letölteni! - válaszoltam. A

könyvek sajnos odalettek. Jegyzőkönyvet írtattak velem alá, ám a revolúció megtörténte után hiába akartam visszaszerezni könyveimet és ezüst tárgyaimat, továbbá az ékszereket, nem sikerült. A saját gyűjtemet is lehúzták az ujjamról. Valaki elárult, hogy Budapesten jártam, és aranyat hoztam. Pedig csak saját magunknak hoztunk arany gyűjtemet, ám azt is elvitték. Olyan indigót tettek a papírra, hogy amikor bevitük a szakértőhöz Udvarhelyre, majd elvitték Csíkba a jegyzőkönyvet, nem tudták kibogozni, kiolvadni. Ezért aztán nem tudunk visszaigényelni semmit.

Ezek a könyvek, ékszerek tehát elvesztek.

El. Soha nem kaptam vissza őket, de a könyveket ismét megvásároltam. Volt, miből tanulni. Kresz Mária néninek a magyar népviseletről szóló kétkötetnyi művétől kezdve a legrégebbi magyar ruhák vagy viselet történetig. Olyan könyvek ezek, melyeket lányomnak adtam, és újra megszereztem magamnak is.

Józsa Judit: – Ezek közül több ma már könyvritkaság. Sokat gyűjtöttem aztán én magam is. A magyar nagyasszonyok gondolatával 1996-tól, a Honfoglalás-sorozat elkészülte után már foglalkoztam. De az élet úgy hozta, hogy 1994-ben áttelepültem, nővérszálláson laktam és a Margit-kórház geriátriai osztályán dolgoztam szociális nővérként, majd 1997-ben a PPKE művészettörténet szakára jelentkeztem, amelyet sikeresen be is fejeztem.

Ismereteim szerint készített egy olyan szobrot, ahol kezét fog egy román, egy szász és egy magyar ember. A hiba épp csak az volt, hogy a magyar figura piros-fehér-zöld színű szoknyában szerepelt. Ez valóban baj volt?

Szebenben egy kiállításon, számos jó népművészeti alkotás között, az enyémet számba se vették. Olyan érzésem volt, hogy hiába találtam ki egy teljesen egyedi stílust és egy rendkívül érdekes technikát, mert azok, akiknek értékelniük kellett volna a teljesítményt, mellőzték a munkáimat. A kezdő művész érzékenységgel úgy döntöttem, nem állítok ki soha többé! Persze nem azoknak az embereknek volt bajuk a szobrommal, akik megnézték, hanem egy-két rosszmájú, irigykedőnek és hitetlenkedőnek, hiszen nem hitték, hogy egy kislány műveit látják.

Ekkor döntötte el, hogy áttelepül?

Nem, ez csak egy ok volt a sok közül. Úgy éreztem, alkotásaimnak értő szemre van szükségük, tér és lehetőség kell, hogy megmutassam őket. Akkoriban, sőt még talán most is, otthon nagyon körülmé-

nyes, hogy nagy kiállításokat szervezzek és külföldre elvigyem szobraimat. A mai napig, ha Kanadába vagy Amerikába vinnék egy kiállítási anyagomat, Bukarestbe kell vinnem lefotózni őket, külön kell engedélyeztetni a műveket. Végül úgy döntöttem, hogy a magyar népművészeti alkotásaimat, szobraimat az anyaországban, a fővárosban mutatom be.

Judit, Korond egyik leghíresebb fazekas-családjából származik.

Édesapám – hála Istennek – 50 éve, 13 éves korában tilt elször korongba, tehát 50 éve fazekas-mester. Testvérem, János, az ifjabbik öröklő tovább a mesterséget, apáról fiúra szállva.

Olvastam honlapján, hogy a fazekas-mesterséget több generációra visszamenőleg művelték apai ágon. Mi tudható a családról?

Józsa János, Judit édesapja: – Az 1600-as évek után, mióta Korondon a fazekasmesterséget művelik, sok fazekas volt a családban.

Józsa Judit: – Konkrétan nem tudjuk, ki kezdte el, mert nem maradtak fenn okiratok.

Ugorjunk kicsit vissza a magyar nagyasszonyokra!

Hatnak-e ezek az életpéldák a művésznő életére?

Hogyne. Tanulmányi éveim alatt a katolikus Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tanultam, 2002-ben jeles diplomát szereztem.

Ez idő alatt sokat jártam könyvtárba, a magyar nők foglalkoztatnak, óhatatlanul a kezembe kerültek róluk szóló a n y a g o k . Gyűjtöttem az életrajzukat. Végül a gyűjtőmunka nyolc évet ölelt át. Ha a mostani évet is hozzászámolom, kilenc év anyaggyűjtése áll a 46 szob-

rom mögött. Biztos vagyok benne, hogy hatottak rám. Egy példát említek a mostani anyagból. Sokáig nem tudtam, hogy Jászai Mari ünnepelt színésznőnk - akit a nagymasszonyok nagymasszonyának tituláltak a kortársai - fűtetlen lakásában a padlón aludt, csak a legszükségesebbekre valólt tartotta meg fizetéséből. Volt időszak, amikor éhezett. Ennek ellenére az összes pénzét odaadta a szegényeknek és a fronton harcoló katonáknak. Több tízezer vászonzacskót varrt, melybe tükröt, dohányt, noteszt, ceruzát és szappant tett, majd ezeket elküldte. Vallotta, hogy nem az ő jóléte fontos, hanem azok élete, akik a szabadságért harcolnak, ők éljenek jólétben!

Judit az alkotásaiból él?

Az egyetem előtt is abból éltem. A kórházi 13 000 Ft-os fizetésből nem tudtam volna megélni. Ha kellett, a szüleim segítettek. Jó érzés tudni, ha szükséges, van, akire számíthatok, van családi háttér.

Józsa János, Judit édesapja: – Nekem az ötven év alatt az a tapasztalatom munkásságommal kapcsolatban, hogy sok kiállítást szerveztem, sok elismerésben volt részem. De az alkotó munkához nem elég az oklevél, ahhoz pénz is kell! Én az életben az okleveleken kívül soha nem kaptam semmiféle anyagi segítséget, sem a román államtól, sem mástól. Nem szeretném, ha a lányom ugyanebben a hajóban evezne ötven éven keresztül, és csak papírokat kapna.

Józsa Judit: – Hát pedig, édesapám, ebben az időben...

Józsa János, Judit édesapja: – Úgy érzem, Judit alkotómunkája a magyar kultúra része, a magyar nemzetnek nagy szüksége van rá, különösen mióta az ország az Unió tagja. Sajnos, beszélgettem olyan emberrel Korondon, aki azt hangoztatta, hogy kit érdekel manapság a népművészet, mi már az Unió tagjai vagyunk. Nem akartam megsérteni az illetőt, de nincs igaz, mert nagy szükség van rá, hogy a magyar kultúrát megőrizzük és tanítsuk gyermekeinknek. Gyökereink, múltunk ismerete nélkül milyen jövőnek nézünk elébe? Ehhez a szobrászathoz pedig, amit a lányom végez, nyugalom, nagy kitartás és türelem kell.

Józsa Judit: – Megpróbálkoztunk már pályázatokkal is a Magyar Kultúra Alapítvánnyal, de eddig állami szervek nem támogatják munkámat, mint annyi más művész kollégámét sem. Ennek ellenére továbbfolytatom, nem adom fel, még ha némelyek nem érzik ezt a munkát fontosnak.

Jelenleg min dolgozik?

Sem a Honfoglalás-, sem a Magyar Nagymasszonyok sorozatot nem lehet befejezni, hisz kutatásaim során újabb példá-

Józsa Judit és édesapja, Józsa János

értékű asszonyokat fedezek fel. Őket is szeretném bemutatni egyszer. Jelenleg egy régi álmom izgat: a magyar népmese-figurák. Ez könnyedebb téma a súlyos történelmi sorozat után. A magyar népmesealakokat akarom kisplasztikákba önteni. Azt hiszem, a gyermekeknek és a felnőtteknek is szükségük van erre.

Józsa János, Judit édesapja: – Elárultad a titkot.

Józsa Judit: – Ez már nem titok. Ez a téma már régóta foglalkoztat. Meg is születik hamarosan.

Judit kiállításának megnyitóján több száz ember vett részt. Ennyi embert még nem láttam kiállítás-megnyitón. Az ünnepi eseménynek volt egy meghatározó jele, amikor édesapját köszöntötte és megköszönte neki a nevelését. Mit jelent a családi háttér?

Sokat. Azt, hogy ideális, nyugodt körülmények között dolgozhatom, hogy van műhelyem a lakásban, egyáltalán, hogy van lakásom, hogy éjjel is bármikor dolgozhatom, ez mind szüleimnek köszönhető. Fontos a családi szeretet. Ha bármi baj van, hazatelefonálok. Édesanyám nem akarta, hogy eljőjsek Magyarországra. Édesapám engedett el, azt mondta: rendben van fiam, próbáld meg! A mesterségbeli tudást az Édesapámtól tanultam. Szándékosan nem végeztem Iparművészeti Főiskolát, mert nem akartam, hogy befolyásoljanak. A PPKE-re mentem, művészettörténet szakon végeztem. Ott mély és átfogó tudásra tehettem szert. Megismertem a kutatómunkát, a különböző stílusokat, korszakokat, melyekből meríthetek, de nem befolyásolták az alkotó munkámat.

Judit lakásán beszélgetünk, ahol jelen van Édesapja is. Büszke a lányára, vagy inkább félti a nehézségektől?

Amikor Erdélybe jönnek látogatóba magyar testvéreink, sokan már ismerik.

Erre büszke vagyok, hogy ilyen fiatalon és gyorsan megismerték. A tehetsége és szorgalma persze nagy. Megmagyarázni szavakkal egy szülő nem tudja, amikor gyermeke ilyen szinten végzi a munkáját. A magyar nemzeti kultúrához tartozik. Ennek lelki értéke kifejezhetetlen. Édesanyja ugyanígy tekint lányára. Amikor felhívott telefonon, az volt kérdésére a legelső válaszom: végignéztam az új szobraikat, és nem kaptam hibát. Ez csodálatos dolog.

Jómagam ugyanis úgy kezdtem az életet, hogy semmim nem volt. Egy történelmi könyvet használtunk harmincötven a Művészeti Iskolán Marosvásárhelyen. Ebből másoltuk a magyar történelmet és abból vizsgáztunk. Mára megértem, hogy nekem már nagy könyvtáram van, sőt néha könyveket adok el. Ötven éve művelem a kerámia-tudományt. Annak idején is és ma is csak szabad kézzel dolgozunk, akár az öregek. Ma már a technikai fejlődés óriási, például a fotókerámia esetében, amit annak idején szabad kézzel égettem a kerámiára, azt ma számítógépes technikával színesben készítik. Ez csodálatos! Ötven év alatt sokat fejlődött a kerámiaművészet. Judit munkásságát látva nagyon örvendek, és lelkiileg nyugodt vagyok, hogy jó úton halad.

Zárjuk beszélgetésünket a jelenlegi kiállítás felidézésével!

A kiállítási anyag középpontjában a Patrona Hungariae, azaz a Magyarok Nagymasszonya, a Boldogságos Szűz Mária áll. A bejárattól balra látható Brunsvik Teréz, a kisdédóvók magalapítója. Köré unokahúga, Teleki Blanka nőnevelő és barátnője, Leővey Klára, az első magyar újságíró, valamint segítőitársuk, Bezerédj Amália, a meseirodalom nagymasszonya csoportosul. Szemközt Zsindelyné Tüdös Klára, a sokoldalú divattervező ülő alakja, majd Tóth Ilona 56-os hősnő szárnyas lélek - kapu kompozíciója mellett az első felfedezőnőnk, Sass Flóra, valamint a mártírhálalt halt Salkaházi Sára, a szociális szeretet megtestesítője imádkozik. De látható Kosuth Zsuzsanna, a szabadságharc főápolónője, Kovács Margit munka közben, valamint a kiállítóterem közepén, akárcsak egész életében, magányosan áll Erzsébet királyné, Sissi koronázási díszruhájában.

Ezek az asszonyok példamutató életükkel, kitartásukkal, csodálatra méltó erényességükkel, cselekedeteikkel vívták ki megbecsülésünket.

FRIGYESY ÁGNES

Egy érdekes szobor üzenete

Egy nyári kirándulásunk alkalmával a kölni magyar ifjúsággal érdekes „kincsre” bukkantam a közeli bencés kolostorban. Maurus testvér szeretettel fogadta lelkes kis csapatunkat a Maria Laachi monumentális templom előtt és nagy szakudással magyarázta a több száz éves bazilika és bencés szerzetes rendház történetét.

rülése előtt, szabad idejében a szakmájának próbált hódolni nagyon egyszerű körülmények között. A katona nem nemesfémeket munkált meg primitív szerszámaival, hanem géppisztolyok töltényeiből „dolgozott”. Gondosan kiürítette a puskaportól a golyók töltényhüvelyeit, és azokat szétszedve különféle formákat hozott ki kezűgyességével.

A testvérnek egy kicsi kis Mária-szoborcskát ajándékozott emlékül, melynek fényképe e sorok fölött látható. A szobor alján a katona „alá is írta” művét, ahol a következő szöveg olvasható belevésve: „Recklinghausen, Germany, May, 1945, Pepsi”. Ekkor már megértettem Maurus

testvér szándékát a templomi Pieta előtt. És eszembe jutott az a szentírásbeli idézet Izajás könyvéből, ahol a próféta így jövendöl: „Mert Sionról jön a tanítás, és az Úr igéje Jeruzsálemből. Ítéletet tart majd a nemzetek között, és megfenyít számos népet; ők pedig kardjaikat ekevasakká kovácsolják, és lándzsáikat szőlőmetsző késekké. Nemzet nemzet ellen kardot nem emel, és nem tanulnak többé hadviselést. Jákob háza, jöjjetek, járjunk az Úr világosságában!” (2, 3-5)

A testvér a Loretói litánia egyik Szűzanya-megszólítását idézte: „Béke királynéja”, és biztatott, hogy imádkozunk közbenjárásáért, mert az emberiség béke együttélése ma is nagy veszélyben van. Számára, az amerikai katonával való találkozás óta ez a legkedvesebb Mária-megszólítás, melyet vallásos szoborátársától tanult, és amelyet azóta gyakran ismételt naponta.

A „Pepsi” becenévre hallgató amerikai katona mélységeiben megértette vele, hogy az igazi békéért imádkozni és a mindennapokban tenni kell, és kis Mária-szobrával üzeni akart nekünk, hogy valóban mi is járunk az Úr világosságában, megélve és elősegítve környezetünkben a békét.

Ő nem nemesféméből dolgozott, de sokkal inkább nemes gondolatra, tette tanította az akkor még novícius szerzetest, s mi nagyon hálásak voltunk azért, amit ő most nekünk is elmondott.

A bazilikából kijövet egy erdélyi, népi vallásos ének dallama jutott eszembe, nagyon átérezve annak minden idők emberének üzenő tartalmát:

„Békét adj szívünknek, békét családjunknak, békét nemzetünknek, békét a világnak!”

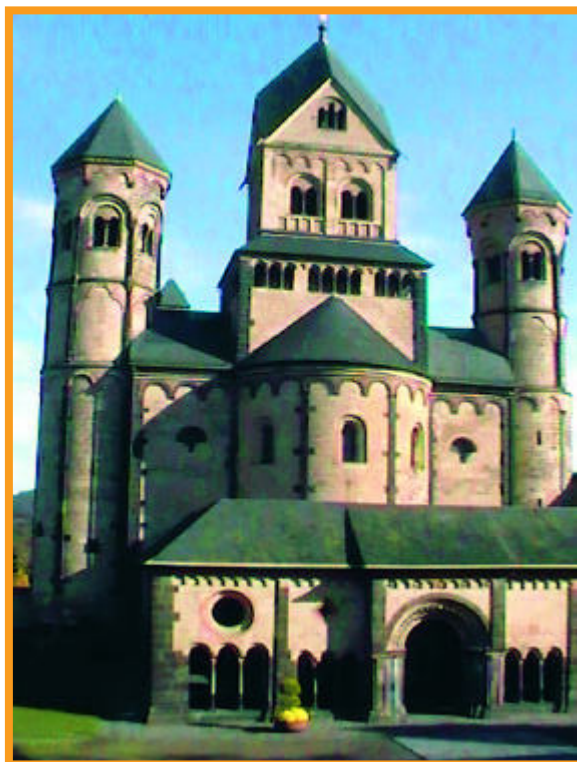

LUKÁCS JÓZSEF

KÖLNI MAGYAR PLÉBÁNOS

Miután a templomi körséta végéhez értünk, a testvér a Mária-szobor előtt állt meg és egy kis vászonzacskót húzott ki habitusa (szerzetesi ruhája) zsebéből, amelyből óvatosan kihálászta annak tartalmát. Amikor megpillantottam kezében a réztárgyat, először egy közönséges kis fém amulettre gondoltam és egy picit el is csodálkoztam azon, hogy mit jelentsen az egész? Egy jámbor szerzetes még ilyeneket is hordoz zsebében?

És ekkor Maurus testvér elmagyarázta a tárgy történetét: 1945 tavaszán Recklinghausen városában kezelték hosszasan egy kórházban. Mellette egy amerikai sérült katona feküdt, akivel nagyon jól összebarkácsolódott. Kiderült, hogy egy ékszerész szakemberrel hozta őt össze a sors, aki több hónapja tartózkodott katonaként már a Ruhr-vidéken. Ség-

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók postai utánvétellel a kiadótól!
A lapok ára: 345.- Forint + postaköltség

 2003/1	 2003/2	 2003/3	 2004/1	 2004/2	 2004/3	 2004/4
 2004/5	 2005/1	 2005/2	 2005/3	 2005/4	<p>A szelvényt a következő címre kérjük feladni: Veritas Invest Rt. 1142. Budapest, Erzsébet királyné útja 86. Telefonon is megrendelheti új és régebbi számainkat vagy előfizetheti az alábbi számon: 383-0983, fax: 383-0984 (munkanapokon de.: 8-tól fél 5-ig) Interneten is fogadjunk megrendeléseket. Email: szentkereszt@veritas.hu Honlap: www.szentkereszt.hu</p>	

Megrendelőlap a Kiadó részére

Kérem megküldeni a következő számokat: Pédányszám:
Név: Cím: (ir.szám).....
.....
Aláírás:.....
(Az összeget utánvétellel egyenlítem ki.)

Megrendelőlap postai úton

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1035 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2070 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:.....
.....
.....

Kézbesítési cím:.....
.....

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletága
1008. Budapest, Orczy tér 1.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő gyermekeken – kíván segíteni, élelmiszer és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val
kiemelten közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

OTP Bank 11714006-20385251
Adószám: 18161980-1-42

Támogatónk, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

„Számítok Rád!” Misszós Hét volt 2005. szeptember 25-től – október 4-ig az Országúti Ferences Plébánián, amelyre Sólyom László képriortban emlékezik

Somogyi György képriortja

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564